CHEMAREA

Sef Redactor: Al. Cristescu **Director:** N. Stefanescu-Govora

„Eroul“

(Dl Mihai de Hohenzollern)

Anul 3 No. 10

Anul 3 No.10 1 decembrie 1951

C H E M A R E A

Motto: Ce n'est point l'audace que vous avez à vaincre, mais l'hypocrisie.

Saint Just

Șef redactor: Al. Cristescu Director: N. Stefanescu-Govora

M I H A I I iu

Prin gratia lui Dumnezeu si voința nationala

Rege al Romaniei

La toti de fata si viitori sanatate

In viata Statului roman s'au produs in ultimii ani adanci prefaceri politice, economice si sociale, cari au creiat noi raporturi intre principalii factori ai vietii de Stat.

Aceste raporturi nu mai corespund astazi conditiunilor stabilite de Pactul fundamental-Constitutia Tarii-ele cerand o grabnica si fundamentala schimbare.

In fata acestei situatiuni, in deplina intelegere cu factorii de raspundere ai Tarii, constient si de raspunderea ce-mi revine, consider ca institutia monarhica nu mai corespunde adtualel r conditiuni ale vietii noastre de Stat, ea reprezentand o piedica serioasa in calea desvoltarii Romaniei.

In consecinta, pe deplin constient de importanta actului ce fac in interesul poporului roman,

A B D I C

pentru mine si pentru urmasii mei dela Tron, renuntand pentru mine si pentru ei la toate prerogativele ce le-am exercitat ca Rege al Romaniei.

Las poporului roman libertatea de a-si alege noua forma de Stat.

ss Mihai R

Dat la Bucuresti,
astazi 30 Decembrie 1947

Drept comentariu, opunem rationamentul dlui C. Braga: sau, in mentul abdicarii, Mihai avea de partea lui Tara si armata si in acest z i-a tradat a doua oara, sau nu-i avea si in acest caz avea toata lirtatea sa plece in voiaj de nunta. Dar in acest caz, in numele cui vorste astazi domnul Mihai de Hohenzollern?

PARTIDUL SOCIALIST DEMOCRAT SI BOLSEVISMUL

de Pamfil S E I C A R U

2

In tot timpul razboiului,massele muncitoresti au stat linistite; nu s'a inregistrat nici un act de sabotaj pana in ziua capitularii.Raporturile dintre conducerea partidului socialist si comunisti au ramas neschimbate pana in 1943 cand un eveniment a determinat o radicala modificare:desfiintarea Internationalei a III-a.

Masura lui Stalin era necesara pentru a adormi pe Americani:un sacrificiu pur formal era util creerii iluziilor,stiut fiind ca pentru Rusia sovietica,iluziile celorlalte State sunt rentabile.Existenta Kominternului-asa numitul Stat major al revolutiei mondiale-creia in opinia publica americana o rezistenta fata de politica prosovietica a presedintelui Roosevelt.Desfiintarea Kominternului a inlesnit cea mai intensa propaganda ce s'a desfasurat in favoarea Sovietelor,incepand din aprilie 1943.Personalitati ale politicii americane ca Willkie, Luce,Davies(autorul acelei monumentale stupizenii "Mission to Moscow") prezentau Rusia sovietica ca strabatand o evolutie spre un regim democrat.Cartea lui Davies,"Mission to Moscow" a fost folosita de fratii Warner pentru a face un film care a fost reprezentat in toate salile de cinematograf din Statele Unite.Acest film reda Americanilor o Rusie sovietica asa de fantezista,incat filmul nu a putut fi reprezentat in Rusia.Quetin Raynold,pe timpul razboiului trimis special la Moscova al uneia din cele mai importante publicatii americane "Collier's Weekly" reda in "Culisele razboiului"(carte in care si-a strans reportajele) atmosfera de la Kremlin cand s'a prezentat acest film.Ceace a admirat corpul diplomatic,uluit de aberatiile filmului,"care arata o Rusie absolut fantezista" a fost faptul ca Stalin "a pastrat acrul serios de la inceput pana la sfarsit.El nu a ras nici cel putin odata". O atmosfera identica de isterism pro-sovietic a determinat si in Anglia desfiintarea Kominternului.

Partidele socialiste grupate in Internationala a II-a,au vazut in masura luata de Stalin indicatia unei evolutii in curs al regimului sovietic,datorita stransului contact cu democratiile,impus de necesitatile razboiului.

Lenin a socotit totdeauna partidele socialiste grupate in Internationala a II-a,ca improprii luptei revolutionare a proletariatului, ele nefiind partide de lupta ci doar un aparat electoral adaptat alegerilor.Pentru Lenin,partidele socialiste erau la remorca burgheziei, coborand proletariatul la rolul de instrument al burgheziei.Era firesc deci,ca desfiintarea Internationalei a III-a sa provoace o mare emotie in randurile socialiste.Serban Voinea,intr'un articol publicat in "La Revue socialiste" (ianuarie-martie 1949) scrie:"Cand Moscova a decis sa dizolve Internationala comunista,evenimentul a fost salutat ca o indicatie ca guvernul sovietic tragea toate concluziile din evenimentele in curs si prepara terenul pentru apropiata adunare a fortelor muncitoresti internationale".Si mai departe:"In Romania,aceasta speranta se concretiza in programul de actiune pe care partidul il adoptata in clandestinitate(toamna 1943)si care isi propunea "sa asigure unitatea de actiune a clasei muncitoresti prin crearea unui singur partid de classa".Manifestul adresat classei muncitoresti in ziua chiar a eliberarii(23 august 1944) redijat de Titel Petrescu,proclama de asemenea necesitatea unui partid unic al classei muncitoresti".

In partidul socialist a existat,totdeauna, o stanga,compusa din ceiace s'au numit "centristii"al carei exponent-factotum in birocratia partidului-era Ilie Moscovici.Un element de extrema stanga era Radaceanu.Cunosc temerile lui Titel Petrescu in ceiace privea colaborarea cu comunistii si,daca erau sincere,cunosc si rezervele judicioase pe care mi le marturisea Serban Voinea,deaceea manifestul adresat in " ziua eliberarii"(are un sens ironic acest calificativ dat zilei de 23 august de oameni cari s'au grabit sa fuga din "tara eliberata") nu poate fi socotit ca un act personal al lui Titel Petrescu,ci ca expresia fidela a vointii biroului partidului in care se gaseau pro-sovietici ca Radaceanu,Voitec,etc.Acestia exercitau o presiune cu atat mai eficace cu cat inaintau trupele sovietice.Elementele lucide nu mai puteau sa-si impuna punctul de vedere,atunci cand massa partidului era convinsa ca prezenta trupelor sovietice va grabi procesul de transformare structurala a Romaniei.

"La inceput,sosirea trupelor sovietice a fost salutata cu bucurie. Putin cate putin,entusiasmul a facut loc desiluziilor si apoi neincrederii",marturiseste Serban Voinea in articolul citat,intelegand,bine inteles,ca aceasta stranie bucurie cu care se saluta invazia trupelor rusesti pe pamantul Patriei,cuprindea numai randurile partidului socialist,dealtfel asa de putine.Titel Petrescu a avut de la inceput aceste temeri,dar nu le putea impune birolui partidului atunci cand imprejurarile jucau in favoarea stangii,iar el nu era un temperament autoritar,capabil sa-si impuna vointa partidului.

In cursul lunii mai 1944,se duceau negocieri pentru constituirea blocului national-democrat.Iuliu Maniu si Dinu Bratianu cereau sa fie cuprins in programul blocului un plebiscit pentru Basarabia si Bucovina.Reprezentantii comunistilor,Patrascanu si Constantinescu-Iasi se opuneau,sustinand ca nu pot accepta sa participe la o actiune comuna decat daca si cele doua partide burgheze recunosteau ca definitiva linia de frontiera fixata in iunie 1940.Titel Petrescu facea legatura intre Maniu si Bratianu deoparte si Patrascanu-Constantinescu-Iasi de alta,cautand sa reduca din intransigenta comunistilor.A venit de cateva ori la "Curentul",totdeauna ingrijorat de atitudinea exponentilor partidului comunist;excesul servilismului lor fata de Rusia sovietica nu-i prevestea nimic bun.L'am intrebat de ce partidul socialist nu intra in blocul propus de Maniu,lasand izolati pe comunisti.Mi-a raspuns cu oarecare tristeta:"Biroul partidului conditioneaza colaborarea cu cele doua partide burgheze de participarea comunistilor.Nu pot face altfel,desi punctul de vedere al lui Maniu este conform Cartii Atlanticului.Ma intreb,daca azi comunistii sunt asa de intransigenti, cum vor fi maine?Personal nu cred ca ar fi bine sa-i lasam sa actioneze singuri.Va trebui sa gasim o formula tranzactionala".

El a isbutit sa inlesneasca in iunie constituirea blocului,lasandu-i-se fiecarui partid libertatea de a lua atitudinea pe care o va crede fata de problema Basarabiei si a Bucovinei.

Socialistii nu stiau ca desfiintarea Kominternului a fost o simpla manevra a lui Stalin,executata cu destula dibacie pentru a da o satisfactie lui Roosevelt si,indirect,sa linisteasca opinia publica americana,de care trebuia sa se tina seama,mai ales ca un an mai tarziu, urmau sa aiba loc alegerile prezidentiale.

In primele declaratii facute presei americane de Kravcenko,la inceputul lui aprilie 1944,intre altele i s'a pus si intrebarea:"Dupa disolvarea Kominternului,atitudinea P litbiroului s'a schimbat?" Acesta a raspuns:"Disolvarea Kominternului este o fictiune.Un inalt sef al Internationalei mi-a explicat manevra in aceste cuvinte:examinata superficial,se pare ca disolvarea Kominternului este o retragere,dar este exact contrariul.In loc sa se faca front capitalistilor,de pe baricade,suntem cu ei in dragoste si tovarasie.Si cand ni se ofera ocazia, vom fi in cele mai bune conditiuni pentru a da lovituri de sus,sau mai bine zis din interiorul guvernelor capitaliste,si de jos,prin actiunea masselor.Schimbam formele,dar nu substanta.Nazuinta finala si

definitiva de a realiza o lume sovietica continua sa fie axa politicii noastre". Alt conducator sovietic, amiralul Ogradov, mi-a spus: "Vom schimba unele decoruri, dar scenariul continua sa fie acelas. Acei cari considera schimbarea scenei drept o schimbare interna si profunda, nu pot sa fie decat acei cari n'au trecut prin scoala lui Stalin. Suntem siguri ca totul va sfarsi intr'o noua criza internationala si, cum este natural, intr'un nou razboiu. Toate conferintele de pace, toate planurile de dupa razboiu, nu vor salva capitalismul de la o distrugere, nici nu vor evita un nou incendiu universal care ne va duce la triumful nostru definitiv". "Acest limbaj, continua Kravcenko, nu este nou: Stalin nu a schimbat nimic. Dimitrov, in al III-a congres al Kominternului, a spus: "sunt invatati cari, in cea mai mica deviere a pozitiei noastre, pretind sa intrezareasca o orientare a tendintelor comuniste spre dreapta. Imi amintesc acest refren din tara mea bulgara: "gaina flamanda viseaza totdeauna meiu". Sa continuie visand aceste gaini politice. Cu atat mai bine pentru noi. "Disolvarea Kominternului de catre Stalin a fost o fictiune. In realitate, Kominternul continua sa dea sprijinul lui direct partidelor comuniste in toate tarile, exact ca si mai inainte. Organul oficial al Kominternului s'a transformat in revista "Razboiul si clasa muncitoare", la instructiile careia sunt atente toate partidele comuniste din celelalte tari. Noua terminologie democrata a Moscovei este numai o manevra prin care se cauta sa se ascunda adevaratele intentii. Guvernul sovietic nu a facut nimic pentru a garanta cele mai elementare libertati, si poporul este supus unei terori de necrezut si unei nemaipomenite opresiuni. In teritoriile cucerite a revenit sa domneasca nedreptatea si forta; inchisorile si campurile de concentrare sunt mai pline decat oricand".

Aceste declaratii facute in ziua de 8 aprilie 1944 au produs un sguduitor efect, zapacind ambasada sovietica. La inceput, aceasta a declarat ca nu cunoaste pe nimeni cu numele de Kravcenko si ulterior ca este posibil sa fie un functionar fara importanta. Kravcenko s'a prezentat ziarului New-York Times, aratandu-si pasaportul diplomatic si toate actele ce poseda spre a dovedi ca a fost trimis in Statele Unite ca technician metalurgic, insarcinat cu supravegherea cumparaturilor pe care le facea Rusia sovietica. Ziarele americane care au dat o ampla publicitate declaratiilor lui Kravcenko, consacrandu-le numeroase comentarii, au ajuns desigur, la Lisabona si la Ankara. Coincideau acoste declaratii cu plecarea la Cairo-14 aprilie 1944-a celor doi delegati ai blocului national-democrat. Simpla lectura a acestor declaratii, ca si comentariile presei americane, puteau si trebuiau sa serveasca de indreptar delegatilor romani. Legatia de la Lisabona avea tot personalul ales de Buzesti si, fireste, ii era devotat; este de presupus ca l-a informat pe cel care, in calitatea de "sfatuitor al regelui si amic al lui Maniu" cum spune Markham, era marele regissr al negocierilor incepute. Cei doi delegati au trecut pe la Ankara unde ministru era Al. Creteanu, trimis de guvernul Antonescu la cererea lui Maniu. A aratat Al. Creteanu senzationalele declaratii ale lui Kravcenko ca sa le deschida ochii, sa-i puna, cum se spune in termeni militari, in situatie? A trimis Creteanu lui Maniu ziarele americane cu declaratiile lui Kravcenko si comentariile presei americane? Dar aveau care, Buzesti si oamenii lui sa franeze elanul opozitiei, pornita orbeste sa negocieze? vreun interes.

Daca Iuliu Maniu nu a fost informat, cu atat mai putin nu puteau sa cunoasca socialistii declaratiile lui Kravcenko privitoare la Internationala a III-a.

Staruia la socialisti neincrederea fata de comunisti, dar alterna aceasta cu iluzia unei posibile evolutii al regimului bolsevic catre o democratie socialista, iluzie de care nici un socialist, in masura in care este marxist, nu se poate separa.

Ca vechiu socialist, crescut la scoala lui Rakovski, era firesc sa fie si Titel Petrescu sedus de aceasta iluzie, dar spre deosebire de ceilalti, el pastra luciditatea, intrezarea imensele dificultati, dramaticele conflicte pe care le va provoca o colaborare de guvern cu partidul comunist. Nu avea insa temperamentul necesar unor asemenea imprejurari: era timid si de o delicateta care il impiedica sa-si impuna vointa. Lipsindu-i temperamentul autoritar, spiritul lui conciliant il deservea in asemenea imprejurari. Admitand, insa, ca Titel Petrescu ar fi incercat sa puna partidul in garda, sa determine o atitudine de rezerva fata de comunisti, l-ar fi urmat biroul partidului? L-ar fi urmat massele muncitoresti? Putem raspunde fara sa riscam o desmintire: s'ar fi gasit mai izolat decat s'a aflat la congresul din martie 1946, cand fata de 232 de delegati cati s'au pronuntat pentru listele comune, teza Titel Petrescu nu a isbutit sa ralieze decat 29 pentru listele separate. Cele 60 de abtineri, indica doar numarul celor intimidati de pro-comunisti, acei socialisti cari, masurand riscurile pe care le implica o atitudine, au preferat sa nu aiba nici o opinie.

In martie 1946, nimeni in partid nu-si mai facea vreo iluzie asupra intentiilor comunistilor. In articolul publicat de Serban Voinea in "La Revue socialiste" gasim aceasta afirmatie: "Titel Petrescu declara, cateva ore inainte de sciziune, in discursul rostit la congres, ca el nu concepea guvern fara socialisti, si ca preferinta lui personala mergea spre un guvern pur social-comunist. El a adaugat ca numai o eventuala victorie electorala a national-taranistilor sau liberalilor il inspaimanta". Afirmatia lui Serban Voinea, sustinator al listelor comune poate-fi pusa la indoiala? Desigur, Serban Voinea a scris articolul pentru a-si justifica atitudinea de la 10 martie 1946, dar nu-i putem face ofensa de a-l banui ca a recurs la o falsificare asa de grosolana de a atribui lui Titel Petrescu, in imposibilitate de a-l desminti, o declaratie pe care el nu ar fi facut-o. Dar textul acestei declaratii nu contrazice cu nimic spiritul unui socialist marxist si nici linia politica a sefului socialist, sustinator aprig al listelor separate.

Care era preocuparea lui Titel Petrescu? Ca doctrinar al partidului socialist-democrat, Serban Voinea o stie prea bine: teama de a nu fi absorbita massa socialista de comunisti, datorita confuziei pe care ar fi creiat-o listele comune. Sustinand liste separate, socialistii puteau sa precizeze ceiace ii desparte, ca si ceiace-i apropie de comunisti, realizand o intarire a pozitiilor distincte. Precenizand-ca orice marxist-un guvern socialisto-comunist, Titel Petrescu spera sa poata realiza o reforma structurala a Statului in sensul marxist, fara sa fie inimicite libertatile pe care le postuleaza Democratia. Daca o reforma structurala a Statului in sensul marxist poate fi compatibila cu libertatile postulate de Democratie, este o problema care a suscitat si a suscita controverse.

Serban Voinea este in miscarea socialista romaneasca cel mai serios cunoscator al marxismului, deci nu poate ignora ce minima este deosebirea intre cele doua interpretari ale marxismului; socialista si leninista. Ca schimbare a structurii economice, nici una: formula socializarii mijloacelor de productie este comuna celor doua ramuri ale marxismului. Procesul revolutionar ocupa un loc central in gandirea lui Marx si nu poate, un socialist, sa renege lupta de classa-modus operandi al revolutiei-, fara sa inceteze de a mai fi marxist. "Revolutiile sunt locomotivele istoriei" a spus Karl Marx.

In "Manifestul comunist" semnat de Marx si Engels-valabil in chip egal si pentru socialisti ca si pentru comunisti-sta scris: "Lupta proletariatului contra burgheziei, cu toate ca in fond nu este o lupta nationala, capata, fara indoiala, aceasta forma. Desigur ca proletariatul fiecarei tari trebuie sa sfarseasca, inainte de toate, cu propria lui burghezie".

Unica diferenta este asupra conceptiei democratiei. Ca si comunismul, socialismul denunta imperfectiile si ipocriziile "democratiei pur formale a burgheziei". (C. Rober Verdier "La doctrine et les tâches du

du socialisme)". Socialismul, insa, intelege sa nu renunte la garantiile fundamentale ale libertatii cetatenilor, care se traduce prin existenta a mai multor partide, pe cand comunismul nu concepe decat un partid unic pe care vrea sa-l impuna prin toate mijloacele.

Pentru Titel Petrescu, conceptul Democratiei nu putea fi golit de libertate pentru a nu-i lasa decat egalitatea economica. Intr'o brosura "Constantin Titel Petrescu", Ion Butler ne da aceasta pretioasa informatie: "In semi-ciclul Ateneului Roman, in 1945, inainte de Congres- in fata unei sali pline-vorbind asupra subiectului Ce este democratia? Const. Titel Petrescu a desaprobat public arestarile si atrocitatile. El a criticat fara nici un menajament interventia U.R.S.S.-ului in viata publica romaneasca, interventie care suprima, in intregime ultimele drepturi politice si nimiceste orice viata individuala, subordonand astfel viata politica romaneasca ordinelor Moscovei".

Serban Voinea omitand informatia lui Ion Butler prezinta atitudinea lui Titel Petrescu ca lipsita de consistenta ideologica care s'a tradus prin oscilatii, printr'o serie de contradictii menite sa diminueze valoarea politica a opunerii lui la teza listelor comune. Ori, conferinta din 1945, curajul cu care a sustinut pozitia democrata a partidului socialist lumineaza atitudinea luata. El era in traditia socialist-democrata, sustinea exact punctul de vedere al partidului din 1919-1921, al carui doctrinar fusese, in acea epoca, la "Vremea Noua, Serban Voinea.

Atitudinea corecta fata de linia traditionala a partidului pe care incerca sa o mentina Titel Petrescu, s'a isbit de atitudinea oportunista a lui Radaceanu, Voitec si, din nefericire, Serban Voinea. Conducerea partidului social-democrat nu a avut curajul pe care il impunea situatia; perspectiva riscurilor nu afla in constiinti dogoarea credintelor care dau omului taria de a accepta suferinta. Revolutionari mala eti si suficient de oportunisti, fatal trebuiau sa abandoneze intransigenta.

Serban Voinea scrie: "Le régime de démocratie populaire est un régime d'occupation"; asa cum il denunta in 1945 Titel Petrescu, numai ca lui Serban Voinea i-au trebuit patru ani ca sa bage de seama.

Partidul socialist-democrat in 1943 nu avea, in tot cuprinsul tarii, mai mult de 20.000 de aderenti. Erau muncitori cari pastrasera o nesdruncinata fidelitate partidului, ale caror convingeri le inlesnisera sa reziste la toate fluctuatiile vietii politice. In 1944, incep sa-si faca aparitia noui adeziuni, dar acesti convertiti de ultima ora, nu veneau din massa muncitorilor, ci din randurile intelectualilor. Sa nu ne inchipuim nici un moment ca acesti noui inscrisi repetau minunea de pe drumul Damascului; erau simpli oportunisti. Imi amintesc ce incantat era Titel Petrescu sa-mi anunte, ca o victorie, in aprilie 1944, incrierea in partidul socialist a unui grup de profesori universitari, in frunte cu dru Gr. T. Popa. L-am intrebat: " a citit, crezi, unul dintre ei, cel putin o pagina din Marx? Stiu, ceva oricat de vag ce este marxismul?" El a zambit si mi-a marturisit ca-l incanta aceasta noua orientare a intelectualilor cari s'au mentinut de la prabusirea primei miscari intr'o rezerva ostila fata de partidul socialist. "Se vor familiariza cu marxismul, nu le va fi greu, dar pentru partid este, necontestat, o crestere de prestigiu".

Un om care toata viata s'a identificat cu o idee, era explicabil sa incerce o bucurie in fata noilor adeziuni, dar nu mai putin, aceste afeziuni nu aduceau partidului forte capabile sa se infrunte cu adversitatile eventuale. Erau oportunisti, burghezi la vanatoare de noui situatii.

Un fenomen care definea starea de spirit: muncitorii nu se raliau socialismului, ci se indreptau cu simpatie spre comunism a carui actiune clandestina se intensificase din ianuarie 1944. Fara indoiala ca

muncitorii apartinand partidului socialist reprezentau elita clasei muncitoresti, avand o serioasa pregatire politica; totusi comunismul secari venirea trupelor sovietice insemna inceputul deposedarii burgheducea impacienta muncitorilor fara nici o pregatire politica pentru zilor in favoarea lor. Un an dupa capitulare, cand Titel Petrescu lua atitudinea stiuta, iluziile fusesera spulberate, armata sovietica desmeticise massele muncitoresti? Ne indoim. Taranimea da, a avut organic teama de Rusi, ea era classa in instinctul careia traia istoria poporului roman.

Conducerea partidului socialist a cautat sa se ajusteze, pregatind terenul pentru o cat mai stransa colaborare cu comunistii, mai exact pentru adoptarea integrala a programului comunist. Lotar Radaceanu a gasit formula: "o unitate bazata pe compromis ideologic nu ar fi organica ci mecanica".

Serban Voinea, in articolul citat, comenteaza astfel atitudinea lui Radaceanu: "pentru un marxist, doctor in filosofie si cunoscator al lui Hegel, trebuie sa marturisim ca este o conceptie originala a valorii sintezei, dar ori cum, diferita de aceia a dialecticei lui Marx. Si comunistii au o inclinare spre sadism, pentru a-l determina (pe Radaceanu) sa spuna asemenea lucruri, pe un militant care a apartinut miscarii austriace a lui Otto Bauer care a aspirat totdeauna la o sinteza intre socialismul democrat si bolsevism".

Ironia lui Serban Voinea proecteaza un intelectual, socialist, un filosof constrans sa se renege; noi am cunoscut pe Lotar Radaceanu, ocupat, in timpul razboiului, numai cu dialectica mercantila a contrabandei de ceasornice aduse din Germania-pastra legatura hegeliana-prin mijlocirea soldatilor germani si vanzarea lor cu mari beneficii. Ce putea fi mai firesc decat sa faca aceeas operatie comerciala si in domeniul politic? Ce continut de convingeri eroice putea sa aiba un asemenea individ?

Conducerea partidului socialist a fost pentru o unitate organica adica pentru o capitulare ideologica, bine inteles cu beneficii pentru fruntasi. Acesta este adevarul.

Palma, 15 august 1951 Pamfil S E I C A R U

ooooooooooooo

P R A B U S I R E A +

11

de capitanul Nicolae VRABIE

In satul acela de pe Dunare, s'au mai petrecut cateva scene demne de aliatul firesc. Trimis sa fac recunoasterea pozitiei pe care trebuia s'o ocupam, am gasit numai soldati beti, dar mai ales murdari. Desigur ca toata lumea a avut ocazia sa vada soldati si chiar ofiteri nerasi, murdari, indiferent din ce armata, dar aceasta se intampla in cazuri speciale, sub un foc intens al inamicului, sau in regiuni total lipsite de apa. Dar su si ofiterii mei am gasit un starsi locotenent de vreo 20 de ani, beat, neras si murdar, chiar pe malul Dunarii, unde apa era la cativa metri si intre el si inamic era albia lata a fluviului. Si mai ales stapanea linistea, o liniste iritanta. Rar daca se auzea o rafala de mitraliera trasa de Nemtii de peste apa, si aceasta, probabil, pentru a mai ucide plictiseala.

+ La cererea mai multor cititori, reluam publicarea manuscrisului capitanului Nicolae Vrabie.

Si tanarul starsi locotenent mi-a pus-ca un perfect aliat-pistolu mitraliera in coasta. Dupa parlamentari penibile a trebuit sa fac cale intoarsa si recunoasterea sectorului s'a putut face numai a doua zi, de asta data insotiti de colonelul nostru si de maiorul Raskov. La ina poiere ne-am intalnit cu un flacaoas de al nostru, care si-a ridicat palaria si ne-a spus militareste: sa traiti! Si baietanul i-arunca maiorului rus niste priviri incarcate de ura.

-Ei, flacaule, de ce te uiti asa de urat la noi?, l-a intrebat colonelul.

-Nu la Dvoastra ma uit urat dle colonel, ci la porcul asta de Rus.

Ofiterii au inlemnit. Rusul, vazand incurcatura noastra, si stiind probabil mai dinainte care este atitudinea taranilor nostri fata de "aliatul" rus, a intrebat ce a spus flacaul. Colonelul, care dupa bataia de la Carcea s'a schimbat complet, gestul celor cinci ofiteri bolsevic avand darul sa produca in interiorul colonelului nostru o schimbare radicala, a dat dovada de sange rece.

-Spune ca-i este frica de Dvoastra, dle maior.

Maiorul a inceput sa zambeasca si a cautat sa se apropie de flacau, dar acesta se retragea pe masura ce Rusul inainta, si-l privea pie zis. Rascov a scos o hartie de o mie de lei, dar baietanul a refuzat-o cu dispret. Maiorul era nemultumit.

Dar in afara de aceste mici incidente, intre noi si maiorul Raskov au inceput sa se teasa relatii de prietenie, relatii bazate nu pe o convertire a noastra la ideile progresiste ale bolsevicului, ci din tra, pe o convertire a lui la felul nostru de viata "decadent".

Cat priveste pe Petea, ordonanta maiorului, acesta fraternizeaza deadreptul cu soldatii nostri si, si aici, cei retinuti sunt tot soldatii romani si nu Petea, care cere mereu relatii soldatilor nostri, dar mai ales gradatilor, asupra felului de viata al taranului roman si Rusul ramane pe ganduri.

Intr'o zi, masa la popota s'a prelungit pana seara. E drept ca colonelului nostru i-a placut totdeauna sa bea, dar acuma beau toti, chiar si sublocotenentul Dumitrache ale carui ganduri se pare ca au ramas inapoi la Turnu Magurele, la sprintara adolescenta a maiorului Constantinescu. Rascov plecase la Corpul de armata rusesc si acuma eram numai intre noi. Pe la patru, a venit Petea ca sa intrebe de maiorul lui. Si colonelul l-a invitat la un pahar de vin. Petea a devenit respectuos cu ofiterii nostri, ne saluta, ba ceva mai mult, ne adreseaza burghezul si arieratul "sa traiti". In fata invitatiei colonelului, Petea e incurcat fastacit.

-Domnule colonel, spune el, va multumesc, dar eu stiu ca la Dvoastra ofiterii nu beau cu soldatii.

-Ba da Petea, nu totdeauna, dar cate odata bem si cu soldatii. De ce sa nu bem?

Si Petea a baut un pahar mare de vin pe care colonelul l-a silit sa-l bea pana la fund. Apoi i-a dat inca unul si inca unul, incat peste o jumatate de ceas, Petea golise vreo zece pahare de vin si ochii ii luceau ca la un viezure.

-Ei Petea, a trecut colonelul la atac, spune tu ce ai gasit rau in tara noastra, de a trebuit sa veniti voi ca sa ne eliberati?

Acuma am inteles toti planul colonelului si am devenit numai urechi. Petea ezita, dar inca un pahar si apoi inca unul, pe nerasuflate, il fac sa i se desmorteasca limba.

-Spune tu Petea, o duc la noi taranii asa de prost ca a fost nevoie sa veniti voi ca sa-i scapati din ghiarele noastre, din ghiarele hujuilor?

Petea a cazut pe ganduri. Colonelul s'a apropiat de el, il privest interes, parca ar voi sa-l hipnotizeze. Petea se clatina.

-Ei, domnule colonel, boul are limba lunga, dar nu poate sa vorbeasca, se spune pe la noi, in republica moldoveneasca.

-Si pe la noi se spune asa, Petea. Si noi suntem Romani ca si tine, uite, dl capitan Vrabie e si el moldovan, iar dl capitan Tcaciuc e basarabean. Tu nu-ti dai seama ca esti mai frate cu dansii, cu noi toti, decat cu maiorul Ivan Ivanovici? Petea s'a muiat ca un bulgare de ceara la apropierea flacarii. Genele au inceput sa-i tremure.

-Spune Petea, spune, insista colonelul.

Si limba lui Petea incepe sa se deslege.

-Ehei, dle colonel, ce putem noi sa facem? Mergem si noi cum merg oile in turma. Credeti Dvoastra ca nu asi vrea si eu sa am bucatica mea de pamant, ca taranii de la dvoastra? Mare, mica, cum o fi, asi vrea sa o stiu ca-i a mea, numai a mea, sa nu ma turbure nimeni, s'o lucrez cand si cum vreau, sa seaman ce-mi pofteste inima si bucatele culese la sfarsit, sa fie ale mele, numai ale mele.

Petea s'a oprit, speriat parca de ce a vorbit. In camera de popota s'a facut o liniste adanca, s'au oprit parca si respiratiile, si aceasta tacere are darul sa-l nelinisteasca. Dar inca un pahar de vin il determina sa continuie.

-Cand a inceput razboiul, batranii mei credeau ca-i veti bate pe ai nostri si ca veti aduce din nou vremurile pe care le-au trait ei in tinereta. Nu mi-o spuneau, dar Dvoastra inaintati mereu, ai nostri se retrageau si imi dadeam seama ca batranii mei se bucura. Eu sunt tanar, eu nu am cunoscut decat colhozul si rabota, numai rabota. Ni s'a spus ca venim sa eliberam pe fratii nostri tarani de jugul burjuilor. Si am gasit aici tarani cari nu poarta nici un jug, tarani cari traiesc mai bine decat noi.

Vocea lui Petea e molateca, moldoveneasca lui se aseamana cu a cricarui taran de pe malul Nistrului, cu accent rusesc, si am impresia ca ascult un taran de la Orhei sau de la Tighina.

Dar deodata Petea se opreste inspaimantat. In tacerea din camera de popota si-a auzit blasfemiile debitate contra regimului. S'a ridicat in picioare, se clatina si pleaca cu capul in pamant, cu o atitudine de caine de pripas.

-Domnule colonel, spune el cu limba impleticita, sa nu cumva sa ma spuneti maiorului meu. Daca ar sti ce am spus, s'a terminat cu mine.

Dupa plecarea lui Petea, nu ne putem regasi firul gandurilor, nu mai putem innoda capetele veseliei care ne stapanea inainte de venirea ordonantei maiorului Ivan Ivanovici. Incercam s'o readucem cu ajutorul paharelor, dar nu reusim decat in parte. Caci veselia noastra este artificiala, avem si noi impresia dupa plecarea lui Petea, ca suntem ca si el, niste caini de pripas.

Au plecat si ultimii soldati basarabeni si nici unul dintre noi, nici chiar colonelul care de cand s'a regasit stie sa spuna un cuvant bun in toate ocaziile, nu a putut sa-si deslege limba. Le-am dat in tacere mana la toti acesti frati basarabeni, am privit lung dupa ei si am clatinat tristi din cap in urma convoiului pe care il conducea un sergent rus pe drumul prafuit al satului.

Intr'o noapte, Rusii de pe Dunare au plecat. Nimeni nu a stiut de plecarea lor mai inainte, nici colonelul, nici divizia, si nici chiar maiorul Ivan Ivanovici-Raskov. Ne-am instalat in locul lor si soldatii nostri priveau lung catre tufisurile de peste Dunare, de unde ararr rea cate o rafala de mitraliera. Fraternizarea a inceput repede, soldatii nostri au inceput sa faca semne prietenoase celor de peste apa, si cut total. Dealungul celor cateva zile ce au urmat, nu s'a mai auzit ca la ei. S'a intors cu tigari si deatunci mitralierele germane au tacut

decat ciripitul pasarilor,soldatii nostri au parasit gropile sapate
Rusi si se prajeau la soarele moale de toamna.Noaptea,cand se lasa
frigul,soldatii nostri aprindeau focuri si coceau porumbi.

Si intr'o zi a venit ordinul de plecare.La prima etapa,Ivan Ivan
vici ne-a adunat ca sa ne spuna ca mergem la Cladova pentru a trece
Dunarea in Iugoslavia.Divizia rusa care a incercat sa treaca a fost
teralmente nimicita.Trei sferturi a fost innecata si noi trebuieste
mergem in mars fortat pentru a le veni in ajutor.M'am intrebat de ce
ne-a dat Rusul aceste detalii.Daca a voit sa faca un studiu psicholo-
gic al ofiterilor romani,a reusit fara indoiala si raportul lui a fo
mai mult decat favorabil.Ofiterii nostri nu reuseau-cu toate eforturi
le-sa-si ascunda bucuria.

La Turnu Severin trecem printr'un oras gol,pe strazi de pe care
viata se pare a fi disparut,nu e aproape nimeni,ferestrele sunt erme-
tic inchise,usile baricadate,prin obloanele trase patrunde pana la no
respiratia grea a acestei vieti claustrate.Rar intalnim cate un Roma
de al nostru care ne priveste lung,care cauta sa ne spuna un cuvant
incurajare,o incurajare,pe care si el o gaseste in prezenta noastra,i
prezenta unor uniforme peticite,romanesti totusi.Cauta sa intre in
vorba cu noi,si cate o poveste depanata de unul din acesti Romani tra
ce din gura in gura,de la un capat la altul al acestei coloane labar-
tate,pe care nu am reusit s'o strangem,cu toate sfortarile depuse.Po-
vestea care ne-a facut sa uitam pentru o clipa necazurile,care ne-a
facut chiar sa radem cu pofta,a fost urmatoarea:Un profesor de liceu,
vechiu militant comunist,a asteptat cu nerabdare venirea Bolsevicilor
si le-a iesit inainte-cum se cadea dealtfel pentru un tovaras care su
ferise rigorile inchisorilor burgheze-cu flori.S'a declarat prefect,
dar machiavelismul ocupantului a decretat ca vechii prefecti-in mare
lor majoritate ofiteri-raman pe loc.Desamagirea comunistului nostru
fost imensa,totusi el se intitula prefect si cauta societatea eliber
torilor.Si eliberatorii l-au trafat la fel ca pe toata lumea.

-Davai ceaso,davai stilo! l-a acostat un grup de tovarasi beti.Pr
fesorul a scos pieptul inainte.Desi vechiu militant comunist-cum era
normal-tovarasul de la Turnu Severin avea un stilou,ba si un ceas de
aur.

-Davai,davai!

-Ia comunist tovarasi!Ia'ispravnic.

Dar Bolsevicilor nu le spuneau nimic aceste cuvinte.Pentru ei co
ta stiloul si ceasul.

-Davai,davai,au inceput ei sa urle la ispravnic si i-au pus pisto
lul mitraliera in coaste.Si fiindca ispravnicul se opunea,au intrebu-
intat forta.I-au ishit cativa pumni in falci,un pat de pistol mitrali
era in piept si dupa ce l-au devalizat,l-au aruncat pe trotuar.

Povestea aceasta ne mai usureaza naduful care ne apasa inimile.

La Bania,un sat de langa Bozovici,sosim noaptea.Aici nu sunt Rusi,
dar au trecut pe acolo si-ca pretutindeni-au lasat urme.Taranul la ca
re sunt cantonat,nu e asa de necajit ca Rusii i-au violat nevasta si
fata,pe cat e de necajit ca Rusii"i-au spurcat"graul.In mijlocul unei
camere,taranul nostru avea un vraf de grau,asa cum se obisnuieste in
unele din satele noastre de a pune graul in una din camere,pana cand
se aseaza in hambar sau pana cand se vinde.Caci foarte multi nu au
hambare-democratii nostri nu s'au gandit la aceste nimicuri timp de
doua decade-dar aceasta e alta poveste.Si intr'o noapte,un bolsevic
a socotit ca e prea obositor sa iasa afara ca sa-si faca nevoile,si
din camera in care dormea,a trecut in cea in care era depozitat graul.
Dimineata,taranul a gasit pe gramada de grau,excrementele aliate.Si
taranul nu a priceput nici atunci si nu pricepe nici acuma,nelegiuirea
bolsevicului.

-N'are sa le ajute Dumnezeu domnule capitan,imi spune el,facandu-
i cruce.Sa spurce capcaunul,graul,painea lui Dumnezeu?

-Dar cu femeile cum s'au purtat?intreb eu.

-Ca Rusii,domnule capitan.Dar ce sa facem?A venit vremea lui Anti-
rist si pace.Ne pedepseste Dumnezeu pentru pacatele noastre.Fraza a-
easta o auzisem pentru prima data la carciumarul de la marginea Cara-
alului,dar ea ne-a tinut tovarasie tot drumul.Pentru toti taranii nos-
ri,venirea Rusilor se datora pacatelor noastre,pacate pentru care Dum-
ezeu ne pedepsea,iar in vremurile grele pe care le strabateam decand
u "armistitiul",gaseau o realizare a prezicerilor Apocalipsului.

Dar ca pe multi altii,se pare ca pe taranul nostru l-a ingrozit
ai mult "spurcarea painii lui Dumnezeu" decat violarea fetei si neves-
ii.Aceasta mi-aminteste de o pagina din minunata carte a lui Misir,
Fata moarta".Scena se petrece in Moldova,in urma ofensivei de la Ma-
asti,in satele parasite de Nemti si ocupate de ai nostri.Tarancile ii
rimesc pe soldatii nostri cu flori si cu lacrami in ochi.

-Ei,cum a fost?se interseaza eliberatorii.

-Greu,domnule,greu,batu-i-ar Dumnezeu de pagani.

-S'au legat de voi? intreaba un ofiter.

Femeia pune mana la gura si lasa ochii in jos.

-Si?

-Si? Ce sa faca si ei? Nu's si ei oameni?

-Atunci,cum a fost greu?

-Pai sa vedeti domnule ofiter,in fiecare Sambata,ne ducea la baie.
i nerusinatii ne obligau sa ne desbracam in pielea goala.Auziti,daca
poate una ca asta!

Am redat scena din memorie,neavand la indemana sus citata carte a
ui Misir.Pe tarancile noastre din Moldova,le socase mai mult faptul
a fusesera obligate de Nemti sa mearga la baie si sa se desbrace,decat
aptul ca fusesera violate.Acestui din urma fapt,ii gaseau o explica-
ie,"caci de,sunt si ei oameni",il admiteau,dar nu puteau admite desb-
acarea lor in pielea goala la baie,o desbracare in comun.La fel,ceta-
eanul nostru banatean,gasea o explicatie violului,dar nu gasea nici
na facerii nevoilor in vraful de grau,"spurcarii painii lui Dumnezeu".

-Dar Nemtii?intreb eu.Au fost Nemti pe aici?

-Fost domnule capitan,dar putini.Ei erau pe deal si la Bozovici,
nde a fost bataie crunta.

-Si cum s'au purtat cei cari au fost in sat?

aranul tace,se pare ca nu a inteles intrebarea.

-Nu v'au luat nimic?

-Luat dar au platit,si nimeni nu s'a legat de femeile noastre.

-Daca ar veni din nou Nemtii,ce ai face? il intreb eu pe batran.
cesta se opreste o clipa,ma priveste nelinistit ca si cum ar vrea sa
nteleaga rostul intrebarii mele,apoi isi ia curajul in dinti.

-I-asi primi cu flori,domnule capitan...asta asi face...i-asi pri-
i cu flori.Nemtii nu mi-au luat nimic,nu s'au legat nici de fata si
ici de nevasta.Si nu mi-au spurcat graul,ca blestematii astia.

Adorm tarziu,gandindu-ma la aceasta curioasa psichologie a tara-
ului nostru,taran peste care au trecut mereu valuri de cotropitori,si
easta trecere si-a lasat amprenta.Il doare pe taran mai putin batjo-
orirea femeilor si fetelor,decat il doare spurcarea graului sau,mai
a seama,furarea calului si boului.In iuresul bolsevic de la Nistru la
isa,au fost mai multe cazuri de revolta la taranii nostri pentru lua-
ea boilor si cailor,decat pentru batjocorirea femeilor.Daca de la Nis-
ru la Tisa a fost un planset nesfarsit in aceste cumplite zile de"eli-
erare de sub jugul nazist",cauza principala trebuieste cautata in
aptul ca Bolsevicii au furat,ca au luat taranului calul si boul.Rusii
i dovedit ca nu cunosteau psichologia taranului roman si deaceia-din

punct de vedere sufletesc-Bolsevicii au pierdut iremediabil partida

De la Bania, am plecat intr'o dimineata ploioasa. O ceata grea se sprijina pe capetele noastre, pe spinarile incovoiate. Prin santurile d pe marginea drumului, a pornit un firisor de apa murdara. Soldatii pleo caiesc in lacurile care incep sa se formeze. Si la un kilometru de Boz vici, avea sa ni se infatiseze imaginea infioratoare a unui camp de ba taie parasit. De o parte si de alta a drumului stau parasite tunuri ar ti-car faramate. Au inceput sa se inroseasca de rugina, cu tevile explo date ridicate catre cer sau lasate in pamant, cu culasele faramate. Am crezut la inceput ca ele au fost faramate de bombardamentul rusesc, da soldatii si ofiterii cari merg pe jos, se apropie si le examineaza. Au fost faramate de propriii servanti, in momentul in care batalia a fost iremediabil pierduta. Tevile tunurilor au fost faramate prin incarca- turi de explosiv, culasele au fost faramate prin acelas procedeu. Ser- vantii au murit pana la unul. Ii vedem in santuri, goi, desbracati pana la piele. Din ordinul comandamentului rusesc-aveam sa aflam aceasta la Bozovici-li s'au luat si ciorapii. Cadavrele acestea sunt hidoase. Tru- purile li s'au umflat, in burtile spintecate colcaiesc viermii. Organul genital e desgustator, umflat, rigid, ridicat in sus, intr'o pozitie inde centa. Pe langa trupuri, apa murdara a inceput sa curga, si ploaia cade mereu, grea ca de plumb.

Bozoviciul e ars pe jumatate. Strazile sunt pline de camioane ars de armament si munitii care ruginesc, de chesoane, pusti, ofenrohruri s. faustpatroane. Nu mai este nici un Rus pe aici si putem sta de vorba cetatenii si cetatencele care-si plang gospodariile distruse.

Profitand de configuratia terenului, Rusii le-au cazut Nemtilor i spate, in forte superioare. A urmat o lupta fara sperante. Fara sa fi p mit ordin de la nimeni, soldatii-toti SS-isti-au luptat pana la capat refuzand sa se predea. Fiecare grup a tras pana la ultimul cartus, dup ce si-a incendiat materialul si si-a distrus armamentul. Comandamentu s'a retras in cea mai solida casa din targ, si intreaga noapte-ultima- a baut si a luptat. Toate incercarile de a-i face sa se predea, n'au d tenilor, cimitirul satului e plin de mormintele proaspete ale Rusilor. Nemti zac prin santuri si pe sub daramaturile caselor.

-Bine, oameni buni, dar de ce nu ingropati cadavrele? intreaba colo lul. Amici sau inamici, sunt morti acuma, nu mai pot sa faca nici un ra Si apoi e o chestiune de higiena. Cadavrele acestea neingropate ar pu- tea sa aduca o molima peste voi.

-I-am fi ingropat noi de mult, domnule colonel, raspunde primarul, dar Rusii au spus ca ne vor omora pe noi daca-i ingropam.

-Dar unde sunt Rusii?

-Pai...au plecat.

-Atunci?

-Dar daca se intorc? aduce primarul argumentul decisiv, dupa o cl de gandire, argument ce arata groaza pe care le-o bagasera in oase, a- liatii.

Colonelul da ordin soldatilor sa-i ingroape pe cei din targ, in t pul repaosului, cei din santurile din afara, ramanand mai departe in a murdara ce le-a ajuns pana la piepturile parcase.

Din Bozovici, pana departe, pe drumul ce serpuieste prin munti, ave sa gasim presarate cadavre, in fel de fel de pozitii, unele cu fata in jos ingropata in iarba, altele cu fata catre cer, cu ochii larg cascat In albia unui rau aveam sa vad unul cu o lipitoare atarnand de obraz ca in "Intunecarea" lui Cezar Petrescu.

Intr'un sat unde ne-am oprit a doua zi sa luam masa de pranz, tar nii ne-au condus la biserica. Aceasta avea usile larg deschise, feres le faramate, icoanele gaurite de gloante. Soldatii calcau pe zoburile

icandrelor, se impiedicau in praporii sfasiati. Inaintam printre aceste aramaturi cu colonelul in frunte, in tacere. La toti ne fugise sangele lin obraji, buzele comandantului nostru de regiment tremurau neputin- ioase.

O femeie suspina intr'o strana.

-Si de ce au facut asta? reuseste sa intrebe colonelul pe cel mai atran.

-Stie Dumnezeu domnule colonel, raspunde taranul facandu-si cruce. agani de-ai lui Stalin!

(Va urma)

Capitan Nicolae V R A B I E

oooooooooooo

BURSIERII LUI PETRE GROZA

de N . S . G O V O R A

Prin intermediul "hebdomadarului" Bire si cu ajutorul tractelor, s'a inceput o aprinsa polemica intre tinereturile national-taraniste, cel guvernamental, deci stipendiat deoparte, si cel opozitionist, deci in jena financiara, de alta. Matadorul acestor fratricide lupte e dl Ni- colae Danila. Nu-l cunoastem pe susnumitul domn, dar dupa manifestatiile sale, pare a fi corespondentul parizian al cavalerului de Mintici.

Dl Danila acuza pe majoritatea membrilor tineretului stipendiat de a fi fost, inainte de a fi devenit national-taranisti, legionari (chesti- une ce nu prezinta nici o importanta, deoarece Iuliu Maniu este cel ca- re a invitat pe legionari sa se inscrie in partidul national-taranist) si, comunisti, ceiace este grav. Domnul Danila afirma categoric ca toti sau aproape toti tinerii stipendiati au fost bursieri ai regimului co- munist si au venit in strainatate cu pasaport.

La aceste acuzatii raspunde dl inginer Liviu Marcu cu o prefacuta siguranta, voind parca sa spuna ca a facut mart oaia ratacita, adica pe Minticiul parizian. E probabil ca dl inginer Marcu a socotit ca nu se mai gaseste nimeni prin partea locului-de cand cu emigrarile peste o- cean-care sa cunoasca situatia. Si dl Marcu afirma ca dsa nu a fost bursier al guvernului comunist roman, ci al Institutului francez de Inalte Studii in Romania. In sprijinul afirmatiei dsale, dl Marcu trimi- te fotocopia numirii dsale ca bursier al guvernului francez. Situatia este perfect justa, numai ca aceasta situatie isi are dedesubturile ei.

In vara anului 1945 au intrat in Franta un numar de tineri romani care au reusit sa obtina o bursa din partea autoritatilor franceze, pentru a-si continua studiile. De aceasta bursa au putut sa se folo- seasca pana in vara anului 1946, adica pana dupa instalarea in legatia din 17, rue Brémontier, a noilor trimisi diplomatici ai guvernului Gro- za. Desigur ca acesti studenti, nu puteau fi agreiati de Stoilov, Moruzzi, Torosian, Nussem Scharf, Teodosia Graur etc. Acestia au intervenit la au- toritatile franceze pentru suprimarea bursei, urmand ca guvernul fran- cez sa acorde in viitor burse, in baza unui aranjament intre guvernul francez si guvernul Groza. Si aranjamentul s'a perfectat. Studentii ro- mani care au sosit la Paris in toamna anului 1946, erau impartiti in doua categorii; unii primeau burse de la guvernul francez, altii direct de la guvernul roman. Cei cari primeau bursele de la guvernul francez, le primeau pe baza aranjamentului dintre cele doua guverne, aranjament stabilit desigur, pe baza unui regim de compensatie, adica guvernul ro-

man trebuia sa acorde la randul sau un numar egal de burse in Unive
sitatile noastre,unui numar egal de tineri francezi.Nu trebuieste u
tat-dl Marcu se insarcineaza sa ne-o reaminteasca-ca la acea vreme,
faceau parte din guvernul francez si comunistii.Mai trebuieste preci
zat-de data aceasta dl Marcu sufera de amnezie-ca lucrurile acestea
se petreceau in toamna anului 1946,adica la un an si jumatate dupa e
lungarea in imprejurarile cunoscute a dlui general Radescu si ca in
cea vreme existau tineri care faceau resistenta in tara noastra.Cel
putin acesta este termenul pe care unii Romani ce se afla astazi in
exil,il dau activitatii lor protestatare din acea vreme.Dar fie ca a
ceasta activitate merita sau nu sa fie numita resistenta,e clar in
orice caz ca o actiune protestatara exista.Actiune care s'a soldat c
morti si raniti,fara sa mai vorbim de inchisorile care erau pline de
cei cari intelegeau sa faca ceva contra comunistilor.Si iata ca in
timp ce unii Romani mureau sau umpleau inchisorile,altii primeau pas
poarte si burse.Dl inginer Liviu Marcu,afirma in scrisoarea publicat
in Bire ca dsa si ceilalti,adica dnii Mamaliga si Bunescu au obtinut
bursele in urma a repetate interventii personale a Ministrului Frant
la Bucuresti.Noi nu-l contrazicem.Il intrebam numai daca aceste into
ventii ar fi fost operante in cazul ca dsa si ceilalti tovarasi ar f
avut la Bucuresti o atitudine protestatara?Si sa ne precizam ganduri
le:intrebam daca dl Marcu crede ca odata cu dsa-tot la interventia M
nistrului Frantei la Bucuresti firesteşar fi putut obtine burse si d
Remus Tetu,dl Nicolae Furlungeanu,sau curajoasa romanca,dna Adriana
Georgescu?

Dl Marcu ne mai spune ca a fost timp de doi ani bursier al guver
nului francez,deci pana la 7 septembrie 1948.In situatia similara se
gasesc-conform afirmatiei dlui Marcu-si dnii Mamaliga si Bunescu.Tot
dl Marcu ne mai arata ca Institutul francez de Inalte Studii din Buc
resti a ales pe bursieri dupa criterii de scolaritate,fosti sefi de
promotie,etc.La sfarsitul scrisorii,dl Marcu ne indica o multime de
titluri si demnitati ce le-ar fi ocupat.Dar si de data aceasta dl Ma
cu sufera de amnezie si uita sa ne spuna daca a detinut aceste demni
tati inainte sau dupa 23 august 1944.In orice caz,noi il credem pe dl
Marcu ca dsa si ceilalti bursieri au fost unii dintre cei mai buni st
denti.Dar in acest caz,cum se face ca acestor "elite intelectuale",al
se dupa"criterii de scolaritate",li se ridica de guvernul francez bur
sa,peste doi ani?Si-au luat dupa doi ani doctoratele si nu mai aveau
nevoie de burse,sau "sefii de promotie de la Bucuresti" s'au aratat l
Paris asa de lenesi si natangi incat dupa doi ani,autoritatile franc
ze au socotit ca strica banii de pomana?Sau-o a treia ipoteza-dupa do
ani,aranjamentul dintre guvernul francez si cel roman(Petre Groza,sa
nu se uite),a fost denuntat?Ei bine,acest din urma raspuns e cel adev
rat.Prin 1948,Franta lua o pozitie net anti-comunista si--ca o conse
inta-a denuntat acordul cultural cu guvernul Groza.Ca o urmare logi
ca a acestei denuntari,guvernul francez a suprimat toate bursele,pe
toti bursierii romani considerandu-i in bloc comunisti.Guvernul fran
cez a socotit-pe buna dreptate-ca e in detrimentul lumii libere sa hr
neasca cu meiu puisorii rosii ai Anei Pauker.

Mai tarziu-e drept-unii dintre fostii bursieri au primit din nou
burse,dar aceasta s'a intamplat dupa o noua verificare a situatiilor,
dupa interventii si dupa ce dnii "sefi de promotie" au dat declaratii
ca "au ales libertatea".

Deci e clar,cu burse de la guvernul francez sau de la guvernul
Petre Groza,situatia celor ce au venit in Franta in toamna anului 194
e mai mult decat dubioasa.O dovada ca situatia acestora a fost socoti
ta dubioasa de insusi guvernul francez,o gasim in faptul ca acest gu-
vern le-a suprimat bursele,atunci cand a luat o pozitie net anti-comu
nista.Si,dl Marcu et & ,pentru a ne convinge ca nu au avut deaface cu

omunismul,ne flutura cu curaj fotocopia unei hartii emanand de la un
uvern care,prin suprimarea bursel r la 7 septembrie 1947,a aratat cu
laritate ca i-a considerat comunisti.Il rugam pe dl Liviu Marcu,"sef
e promotie" la politechnica,sa se adreseze unui tovaras sef de promo-
ie de la Drept,si va vedea care va fi raspunsul.

Un alt argument in sprijinul tezei dsale,e ca printre bursieri au
ost si trei preoti.Departe de noi de a spune ca cei trei preoti sunt
omunisti,dar faptul ca sunt preoti,nu insemneaza aprioric ca ei sunt
nticomunisti.Din nefericire,la Bucuresti,sunt multi preoti cari sunt
omunisti.Dar pe aceasta tema intrebam pe dl Liviu Marcu daca fratii
urducea i-au fost sau nu colegi intru bursa,si in caz afirmativ,de la
ine primeau bursa,de la guvernul francez sau de la cel roman?Caci fra-
ii Burducea,desi fii de preot,desi la Paris stateau la Biserica din
bis,rue Jean de Beauvais,erau pur si simplu agenti ai legatiei.Infor-
atiile culese de ei erau date cancelarului Jean Visalon din legatia
omana din trei in trei zile.

Tot dl inginer Marcu mai scrie:"Gratie notei majoritati anticomu-
iste din Asociatia Bursierilor Guvernului Francez(??),aceasta asocia-
ie a reusit de la inceput ...sa impiedice jocul Legatiei romane comu-
iste ,care a incercat sa-i antreneze pe studenti in propaganda ce o
desfasura in mod intens in Franta.Asociatia a refuzat sa participe
n anul 1947 la comemorarea comunista a zilei de 23 august ,comemorare
entru care venisera emisari speciali din Bucuresti.Legatia s'a vazut
evoita sa creeze o asociatie de studenti romani fidela,asociatie care
fost insa repede desfiintata de autoritatile franceze,in urma inter-
entiei noastre". Ne surprinde ca un "sef de promotie"poate asvarli a-
irmatii false cu atata usurinta.Dsa face istorie exact ca si bardul de
a Londra.A existat o Asociatie a bursierilor guvernului francez,spune
l Marcu.In aceasta asociatie exista o majoritate anticomunista.Dar lo-
ica spune ca daca exista o majoritate anticomunista,chiar neta,exista
i o minoritate procomunista.Iata cum gura pacatosului adevarul graies-
e.Deci clar,nu insemneaza ca o fotocopie de acordare a bursei de cat-
e guvernul francez,indica neaparat un anticomunist.Dl Marcu spune
a printre acesti studenti,exista si o minoritate procomunista!

Adevarul e insa altul:nu a existat o Asociatie a bursierilor gu-
ernului francez,ci o Asociatie a Studentilor Romani in Franta,asocia-
ie in care intrau si studentii bursieri ai guvernului francez si stu-
entii bursieri ai guvernului Groza,precum si studentii cari nu aveau
ici o bursa.Acestia din urma nu aveau burse deoarece Stoilov interve-
ise pentru suprimare,intr'un cuvant acestia nu erau agreiati de lega-
ia comunista.Si in locul lor,guvernul francez acordase burse altor
tudenti ce erau agreiatii lui Petre Groza.Precizam ca presedinte al
sociatiei era drul Dorel Enescu ce se gaseste astazi in Franta,iar sec-
tar general era Cornel Raducu,expulzat de autoritatile franceze si
rimis in raiul Anei Pauker.

"Asociatia a refuzat sa participe la comemorarea comunista a zilei
e 23 august",scrie dl Liviu Marcu.Prin urmare,dl Marcu afirma ca come-
orarea lui 23 august este o comemorare comunista.Venind din partea u-
i membru al partidului national taranesc,afirmatia e interesanta si
erita sa fie consemnata.Ca Asociatia a luat sau nu parte la comemora-
ea comunista a zilei de 23 august,e un amanunt care-mi scapa. Ceiace
ste insa important e faptul ca Asociatia s'a faramat in urma unui alt
eniment si nu in urma refuzului de a participa la comemorarea comu-
ista a zilei de 23 august.La 14,15 si 16 noembrie 1947 a avut loc la
aris un congres al comunistilor romani,camuflat sub denumirea de "Con-
resul Romanilor din strainatate".Printre initiatorii acestui congres
figurau preotul Martinian Ivanovici,drul P.Iliescu ,Bolintineanu si
ti "anticomunisti" actuali.Si la congres au participat o multime de
anticomunisti" francezi ca Marcel Cachin,Eugenie Cotton,Pierre Villon

(vezi cartea"Sans Patrie ni frontières" de Jean Valtin).

Dl Marcu afirma ca"din lotul de peste 70 de bursieri,abia 20 de studenti erau comunisti sau comunizanti".Afirmatia este interesanta ; ar merita un studiu amanuntit.E posibil ca daca s'ar lua lista studer tilor bursieri la acea data si s'ar scoate cei care s'au intors in r iul comunist al Anei Pauker,s'ar ajunge la cifrele indicate adica au plecat 20 si au "ales libertatea" 50.Printre cei ramasi in Occidentul "decadent" figureaza desigur si dnii Marcu,Mamaliga si Bunescu.Dar se pune o intrebare?Care era atitudinea acestor studenti "anticomunisti Am asistat la sedinta in care s'a votat participarea la "Congresul Ro manilor in strainatate".Votul a fost secret.Rezultatul(cu aproximati neglijabila) a fost de 33 voturi pentru participarea la congres si 2 contra.Rezulta din acest rezultat,ca o parte din cei "50 de studenti anticomunisti" ai dlui Marcu, a votat dupa dorinta legatiei. Cred ca exista dosarul Asociatiei Studentilor si-l somez pe dl Marcu sa aduca proba contrarie.

Deci Asociatia a luat parte la "Congresul Romanilor din straina te",tot sbuciumul studentilor "nebursieri" de a impiedica participare la un congres comunist a fost zadarnic,cei 50 de studenti bursieri," ticomunistii" ai dlui Marcu au absentat(le era frica sa nu piarda burs sau au votat pur si simplu conform dorintei lui Stoilov si a lui Dra mirescu,venit special de la Bucuresti.In aceasta sedinta s'a obtinut cu mare greutate hotararea de a se recomanda delegatiei ce trebuia s ia parte la congres sa se retraga de indata ce se va face politica.Si politica s'a facut si inca bine.Ar putea fi invocati ca martori a cel afirmate aici prostul Martinian sau drul Iliescu.Dar delegatia nu s'ga retras,cu toate interventiile in acest sens ale unui membru al delega tiei,dl Grigore Filitti.

Iata adevarul dle Marcu.

Dar dl Marcu mai spune:"E bine sa reamintesc ca in momentul sosi rii bursierilor Guv.francez la Paris,(finele anului 1946),in Franta c munistii faceau inca parte din guvern si Legatia(Stoilov) intretinea stranse relatii cu unele dintre autoritatile franceze.Cu toate acestea studentii romani anticomunisti au acceptat riscurile luptei deschise cu Legatia." Frumos,dar asi dori sa stiu care este lupta pe care burs erii au dus-o cu Legatia?Am participat la multe dintre adunarile Asoc atiei Studentilor,pe vremea cand Jean Coteanu mesteca chewing-gum in adunare-in lipsa de seminte probabil-si nu l-am auzit niciodata pe dl Liviu Marcu vorbind contra comunistilor.E posibil-nu resping aceasta za -ca dl Marcu este asa de machiavelic incat vorbea numai si numai cand eu eram absent.L-am auzit-e drept-vorbind pe dl Cioranescu,dar fara de faptul ca dsa provoca ilaritate,nu am reusit sa descoper nici o nota anticomunista in discursurile dsale.Dlui Mamaliga i-am auzit v cea cu mult mai tarziu,atunci cand dsa "alesese libertatea".

Ducea oare tineretul national-taranist o lupta subterana?Nici a ceasta nu-mi vine sa cred.E drept ca o parte din studenti au creiat o organizatie de contrainformatii-necesara deoarece cum spune dl Marcu, Legatia incerca "sa-i antreneze pe studenti in propaganda ce o desfas ra in mod intens in Franta"-care,fara mijloace materiale a reusit sa realizeze multe lucruri.Una dintre aceste realizari este introducerea unui student in sanul organizatiei de spionaj comunista condusa de dr Andrei Herscovici,gratie caruia a fost decapitat intreg serviciul de spionaj comunist romanesc in Franta si expulzat.Dar,o spunem in cunos tinta de cauza,nici un student bursier al guvernului francez nu a fac parte din organizatia de care a fost vorba.

Da,acestea sunt faptle si nu cele aratate de dl Liviu Marcu.In restul polemicei dintre Mintici-Danila si Liviu Marcu e vorba de cine este si cine nu este nat.-taranist,de cand si pana cand,etc.dar acest sunt chestiuni de bucatarie de partid care nu pot interesa massa pribegilor romani.

n.s.g.

Simple insemnari

In "Orizonturi"(luna martie),s'a publicat o frumoasa conferinta rostita la Paris in fata studentilor romani.In numarul urmator(aprilie-iunie) revista publica o nota de retractare,surprinzatoare prin violen-ta tonului impins pana la insulta si inedit in cuprinsul potolit al revistei cu care ne deprinsesem.

Titlul notei "Ignominii" indica o revolta pe care nimic nu o in-dreptateste."Orizonturi",pentru a-si scuza publicarea conferintei-re-petam,de frumos curaj si tinuta literara-pretinde ca i s'a intins o cursa:"am publicat,spre regretul si surpriza noastra postuma,o confe-rinta care imprOsca cam prea generos anumite personagii din elita spi-rituala a emigratiei noastre,care pentru noi sunt prin linia lor crea-toare ,eruditia si nivelul occidental dincolo de polemici inferioare. Socoteam ca afirmatiile facute sunt de buna-credinta si biciuiesc sim-ptome cu caracter general.Am fost consternati sa aflam contrariul si ne grabim sa dam aceasta precizare preocupandu-ne,pentru ultima data, de asemenea probleme minore si nedemne de tragedia in care se afla patria noastra".

Intrebam:daca in conferinta publicata de "Orizonturi" nu se pro-nunta nici un nume ci "se biciuiesc simptome cu caracter general",cum s'au formalizat acele "presonajii din elita spirituala a emigratiei", considerandu-se vizate?Este exact ca in povestea cunoscuta:cineva stri-ga"sa plece prostul imediat" si un individ se scoala,protestand:"fa-ceti personalitati".

Biciuind simptome cu caracter general,fatal se incadreaza anumiti indivizi,cari ilustreaza aceste simptome.Dl Const.Ghidel,fire potoli-ta,preocupat de probleme si avand oroare de tot ce inseamna un atac personal,a publicat in acelas numar al revistei "Orizonturi" un arti-col "Exil si destin",in care stigmatizeaza,asa cum se cuvine,o catego-rie abjecta a emigratiei "denuntatorii".Suflet onest,dl Ghidel era fi-resc sa se revolte in fata acestei marsave manifestari a unora dintre emigranti.Citam din acest articol:"Orice denunt constituie in realita-te un act de dubla tradare:individual si de solidaritate nationala. (sublinierea este a autorului).Denuntand pe semenul sau,denuntatorul tradeaza afecte personale sau individuale,fata de cei cari il incon-joara.El loveste direct si surprinzator cu arme neloiale si imorale un individ care nu se poate apara.Libertatea de actiune a acestuia este definitiv suprimata iar existenta sa materiala apare limitata daca nu chiar ruinata.Acest act de tradare rupe orice contact cu morala cres-tina.Principiul "iubirea aproapelui",al aproapelui care in cazul emig-ratiei noastre sufera si indura aceleasi lipsuri si nevoi este com-plect tradat.Cu aceasta tradare culpa denuntatorului depaseste cadrul individual-social-si intra in sfera religioasa.Conflictul capata asa iar un aspect profund care situiaza pe delicvent in randul criminali-lor fara constiinta.Dar actul de tradare,savarsit de denuntator,mai a-re si un alt aspect pe care l-am numit acela al solidaritatii nationa-le.In imprejurarile prin care trecem,solidaritatea nu este un simplu principiu teoretic,ci un postulat biblic.Cine cauta sa desagregheze a-cest postulat,ori care ar fi mijloacele constiente pe care le adopta savarseste un act de tradare,in crasa contradictie fata de lupta care se duce in tara."

Nu se poate formula o judecata mai dreapta si in termeni mai pot-riviti.Dl Ghidel a tinut sa "biciuiasca simptome cu caracter general" fara sa vizeze pe nimeni.Intamplator,doi indivizi-presupusi ca apartin elitei politice a emigratiei-s'au incadrat perfect romanestei condam-nari formulate in articolul "Exil si destin".

"Chemarea" si "Patria" au comentat procesul intentat de inginer
Malaxa, denuntat-sa pufnesti de ras-autoritatilor americane ca comun
impotriva celor cari cu buna stiinta savarseau prin denunt "un act
dublu de tradare, individual si de solidaritate nationala".

Autoritatile americane, spre deosebire de practica democratiilor
uropene, obliga pe denuntator sa-si sustina acuzatiile in fata instan
telor judiciare, chemate sa decida daca, prin confruntarea cu cel denu
tat, acuzatiile sunt sau nu intemeiate. In cazul inginerului N. Malaxa,
autoritatile americane trebuiau sa decida, in urma unei desbateri pu
lice, daca mai poate beneficia de ospitalitatea oferita pribeagului r
man de Statele Unite. Denuntatorii au fost, deci, obligati sa apara in
fata instantei chemate sa judece temeinicia denuntului. Spre uimirea
Romanilor, au aparut in instanta C. Visoianu si Al. Creteanu. Instanta
judecata a stabilit ca denuntul era mincinos.

Faptul se incadreaza perfect "simptomului cu caracter general"
lificat de dl Ghidel ca "un act de dubla tradare". Am vrea sa stim d
ca dl Ghidel ar putea justifica pe cei doi denuntatori C. Visoianu si
Al. Creteanu.

Necontestat ca nici un moment dl Ghidel nu s'a gandit ca energi
sa calificare s'ar potrivi totusi celor doi ilustri pezevenghi. Fapt
nu sufera controversa si nici nu poate fi escamotat; dar este oare v
na dlui Ghidel ca "biciuind simptome cu caracter general" raman vana
pe obrazul a doi ticalosi?

La Paris, aceias indivizi, dispunand de mijloacele faimosului "fo
au organizat un adevarat birou de denuntari. Agentii lor sunt cunos-
cuti si nici macar nu au elementara decenta de a-si ascunde marsava
lor indeletnicire; cu cinism, ameninta direct pe nefericitii pribegi
romani pentru a creia o atmosfera de teroare.

Sarcina principala a unei investigatii sociologice consista in
verifica si explica faptele care au loc in relatiile dintre oameni;
aceia dl Ghidel s'a multumit sa faca numai consideratii generale as
ura fenomenului denuntarii. Asemenea consideratii sociologice, din nef
ricire, nu intimideaza pe ticalosi, de aici necesitatea politiei moral
pe care o exercita publicitatea.

Sa revenim la conferinta care "a consternat" revista "Orizontur
cand a descoperit ca "biciuind simptome cu caracter general s'a im-
proscat cam prea generos" cu "injurii, suspiciuni si afirmari ambigu
"personajii din elita noastra spirituala, etc"

Mai corect ar fi fost ca, rand pe rand, toate afirmatiile infaman
sa fi fost dovedite ca tot atatea nascociri de o patenta rea credin
Spre linistirea constiintei asa de turburate a dlui Ghidel, voiu lua
spre examinare unul dintre cazuri, fara a rosti nici un nume.

Un tanar vine la Paris si sedus de farmecul fara egal al acest
oras unic, lasa anii sa treaca, fara sa-si dea examenele si deodata,
pa mai bine de 15 ani de presupuse studii, se decide sa-si treaca do
toratul, deoarece aflase ca la Bucuresti ramasese libera catedra de
limba si literatura franceza. Exista un principiu de Drept: nimeni nu
se poate sustrage judecatorilor lui firesti. Ori, in speta, judecatori
firesti ai simpaticului boem erau profesorii Facultatii de litere a
Universitatii din Paris, fiind de presupus ca le audiase cursurile. I
loc sa treaca doctoratul la Paris, s'a prezentat si l-a trecut la Bu
resti. Va recunoaste oricine ca pentru limba si literatura franceza,
examinatorii calificati nu puteau fi decat profesorii de la Paris.

Dar sa vedem in ce conditii a trecut doctoratul la Bucuresti. Un
din conditiile acestor examene este publicitatea. Bucurandu-se de in
ta protectie a Dnei Elene Lupescu-era epoca in care se instalase di
tatura si numita doamna detinea puteri de decizii in toate-s'a cons
tuit o Comisiune prezidata de profesorul de sociologie D. Gusti care
isi facuse studiile in Germania-intamplator dl Gusti era sotul veri

arei dnei Lupescu-si cu usile inchise, ca si cand nu ar fi fost un ba-
l examen de literatura ci destainuirea secretului bombei atomice, sim-
ticul boem a fost proclamat "doctor" si imediat numit profesor uni-
ersitar de limba si literatura franceza. Acestea sunt faptele care nu
t fi contestate.

Daca nu ar fi ramas o catedra libera si nu ar fi putut folosi a-
antajele unui regim de dictatura-boemul in chestie este un impecabil
emocrat dar nu dispretuieste, ca si alti impecabili democrati, avantaje-
pe care eventual le ofera o dictatura-indoelnic sa-si fi trecut te-
de doctorat.

Simple "suspiciuni si afirmari ambigue"? Ori cata admiratie ar nutri
Ghidel pentru tainica "linie creatoare, eruditie si nivelul occiden-
l dincolo de polemici inferioare", nu poate evita intrebarea: de ce-a
git eruditul in chestie de examenul pe care ar fi trebuit sa-l treaca
a Paris? Banuim ca nimeni nu poate afirma: la Bucuresti erau specialisti
limba si literatura franceza, pe care eruditul nu-i aflase la Paris.

Dar cazul boemului in chestie, ilustreaza perfect o epoca de arbit-
ar. Legea organica a Universitatilor noastre prevedea ca in cazul va-
antei la o catedra din Bucuresti, pot cere stramutarea profesori de la
atedre similare ale celorlalte Universitati. Catadra lui Charles Drou-
et, ramasa vacanta, a fost ceruta de profesorul N. Serban de la Iasi ca-
trecuse doctoratul la Paris prin 1910, sustinand o teza despre Leo-
ardi. Cum era dupa 12 februarie 1938, si boemul nostru era sustinut de
na Lupescu, dreptul recunoscut prin lege a fost nesocotit si in locul
rofesorului N. Serban a fost numit doctorul proaspat fabricat in condi-
iile aratate.

Injurii? Suspiciuni? Afirmari ambigue? Din nefericire, triste reali-
ati. Si sunt mai triste decat le aratam. Sistemul acesta de a veni dupa
ni de zile de stat in strainatate la Bucuresti ca sa treaca un docto-
at a fost mai general decat s'ar crede. Intre cele doua razboaie au
ost multi studenti intarziati cari au recurs la acelas expedient, isbu-
ind, ulterior, sa fie numiti, la iuteala, profesori universitari. Incapaci-
ate? Lipsa unei temeinice pregatiri? Timiditate? Nu stim. Ciudat: inainte
e 1914 era o alta traditie. Aflai printre profesorii de liceu multi
ari isi trecusera doctoratul in Germania, in Italia si Franta. La liceul
in Pitesti era profesor de limba franceza N. I. Apostolescu care isi
recuse la Paris teza de doctorat: "L'influence du romantisme francais
ur la littérature roumaine". La liceul Lazar, mi se pare, era profesor
e filosofie Grigore Tausanu care isi trecuse teza de doctorat la Pa-
is cu lucrarea: "La philosophie de Plotin". Prin 1906, profesor de limba
ermana la liceul Petru si Pavel din Ploesti era un tanar, Struguresc u,
carui teza de doctorat asupra lui Max Stirner, trecuta la Berlin, star-
ise elogioase comentarii in revistele de specialitate din Germania. La
iceul Codreanu din Barlad, am avut profesori de matematici pe Stefan
raganescu si pe Raianu, amandoi cu doctoratele luate la Paris. Scriito-
ul Ion Adam isi trecuse doctoratul la Bruxelles si era profesor la
imnaziul din Constanta. Si cati altii n'au trecut cu stralucire exame-
ele de doctorat la Universitatile straine. Nu mai pomenim de cei cari
au trecut doctoratele in Drept la Paris, la Roma, la Berlin, etc. Deci, nu
'ar putea spune ca inteligenta romaneasca nu poate infrunta examenele
le doctorat la Universitatile straine. Atunci cum se poate explica feno-
enul inregistrat dupa 1919? Ramane ca dl Ghidel, sarguitor cercetator al
enomenelor sociale, sa-i afle explicatia.

S'ar putea crede ca atribuim cazului care a provocat nota de ret-
actare a revistei "Orizonturi" o prea mare importanta, dar acest caz i-
ustreaza un sistem de falsa selectie in Universitatie noastre. Sa luam
azul profesorului Eugen Lovinescu. In 1906 a trecut la Paris teza de
octorat "Jacques Jean Weiss et son oeuvre", elogiat de Emile Faguet, pre-
edintele comisiei de examinare. Este numit profesor de limba latina la

ricesti.O exceptionala pregatire:latinist,elenist,cunoscator,ca puti
ai literaturilor europene,Eugen Lovinescu era de o prodigioasa activ
tate,depasit ca productivitate literara doar de N.Iorga.In 1919,Roma
nia Mare avea doua Universitati in plus:la Cluj si la Cernauti.Eugen
Lovinescu a fost inlaturat.Pana la sfarsitul vietii a ramas doar pro
sor de limba latina la liceul Matei Basarab.Cand a ramas catedra lui
Charles Drouhet libera,s'a fabricat la iuteala un titlu de doctor ho
mului cu peste 15 ani de frecventa a strazilor si cafenelelor Parisu
lui,iar Eugen Lovinescu a continuat sa ramana profesor de liceu.Pana
in preziua mortii acest neostenit muncitor a lucrat.I.Petrovici,mini
trul Educatiei nationale,l-a insarcinat sa scrie o istorie a Junimis
mului,pe care a editat-o Casa Scoalelor.Primele trei volume,model de
monografie a culturii,au aparut.Trebuia sa-si faca o interventie chi
rurgicala si a amanat-o mereu,ca sa-si termine ultimul volum.L-am va
zut cu cateva zile inainte de a se sui pe masa de operatie;terminase
de revazut manuscrisul.Nu avea nici o speranta ca operatia va reusi.
Mi-a vorbit cu acea amara detasare a unui om care simtindu-si apropi
sfarsitul,isi facea bilantul vietii.Era un dureros inventar al unei
existenti de nobila si harnica consacrare studiului.Cu oricare din l
rarile lui Eugen Lovinescu,un istet cultivator al relatiilor sociale
si-ar fi facut cariera universitara.Cu imensa si valoroasa lui produ
tie literara,Eugen Lovinescu nu a fost decat profesor de liceu.Nicio
ta nu am avut sentimentul unei mai demoralizante nedreptati decat in
acele ore cand l-am ascultat pe Eugen Lovinescu.

"Linia creatoare","eruditia","personagii din elita spirituala a
migratiei noastre",calificative pe care le-am gasit in nota din "Ori
zonturi",mi-au amintit de inventarul unei vieti de munca facut de Eu
gen Lovinescu in ajunul mortii.

Dl Ghidel,ca sociolog,stie ce efecte desastroase are pentru un
Stat o falsificare a selectiei elitelor sociale,mai ales in domeniul
culturii.Maine,se va isbi si dsa,de aceleasi afurisite urzeli din um
ra,merite sa promoveze mulitatea cu relatii,inlaturand valori reale c
re ani de zile au acumulat comori de cunostinti pentru a onora o cate
ra.

Exista,intre altele,o problema a organizarii viitoare a Universi-
tatilor noastre care nu poate fi eludata.Inventarierea racilelor tre-
cutului nu constituie "o ignominie desgustatoare" cum spune dl Ghidel
ci o elementara obligatie pentru profilaxia raului.Nu este vina nima-
nui ca deruntand "simptome cu caracter general" fatal se contureaza a
numite persoane,deoarece simptomele sociale se manifesta prin mijloci
rea oamenilor.

x x
x

Intr'un articol publicat in "Orizonturi" cu titlul "Despre trecu-
tul istoric al Basarabiei si al Bucovinei",dl I.I.Mintici examineaza
pretentiile Ucrainenilor asupra celor doua tinuturi romanesti in lumi
na datelor istorice.Ne-a surprins ca in bogata sa documentare nu pome
neste pe Voevodul Ploscanea care domnea in Sudul Moldovei pe la 1270.
N.Iorga vorbeste in treacat de acest Ploscanea,acuzat de cronicarii
rusi de a fi trecut de partea Tatarilor.Prin veacul al XII-a,dupa pra
busirea Cumanilor,a existat la Barlad republica Palodei.

Dl I.I.Mintici ar fi bine sa dea o mare amploare studiului sau pe
care il socotim indreptar de necesar.Nu stim daca se gaseste pe undev
lucrarea lui Ianeu Nistor "Rutenizarea Bucovinei",i-ar fi de mare fo-
los.

x x
x

O frumoasa evocare a Cernautului face in aceeas revista dl Virgil
endescu.A uitat sa mentioneze insa,intre poetii bucovineni pe poetul
e aleasa inspiratie George Voevidca.Ne-a surprins ca n'a pomenit,vor-
ind de Ciprian Porumbescu de "Balada romaneasca" cea mai frumoasa com-
ozitie muzicala romaneasca.

x x
x

Un remarcabil articol "Actualitatea marturisirii de credinta a lui
etru Movila" de Grigore Nandris,stabileste ca"marturisirea aceasta nu
ste o scriere polemica,ci o sinteza a traditiei si a dogmelor Biseri-
ii de Rasarit.Ea nu combate,ea afirma,ea stabileste adevarul dogmatic".
ersonalitea lui Petru Movila este istoric admirabil incadrata.Desprin-
em din articolul dlui Nandris acest pasaj:"Nevoia reajustarii orto-
oxiei rusesti a fost permanenta,ea s'a accentuat mai mult dupa cade-
ea Kievului(ca.1270) si intrarea sub dominatia mongola.Intre alte in-
ercari in acest sens este aceea a grecului Maxim,un invatat umanist,
dus in secolul al XVI-a de autocratul Moscovei sa revizuiasca cartile
lavone si sa le puie de acord cu originalul grec.A trebuit,insa,sa ca-
ituleze in fata furiei ignorante a clerului local si in 1525 a fost
xilat intr'o manastire indepartata.La rugamintile nenorocitului cartu-
ar de a i se permite sa se intoarca acasa,autocratul Moscovei ii ras-
undea cu un argument caracteristic oprin actualitatea lui:"tu esti om
ntelept.Tu stii ce este rau si ce este bine la noi si daca vei scapa
in Rusia vei povesti despre toate".

De acord cu dl Nandris,pasajul este de actualitate.Dadaciti cu or-
odoxie sau cu marxism,Rusii sunt mereu aceiasi:prefacuti,folosind fa-
ada minciunei pentru a acoperi mizeria lor morala.Caterina cea Mare
ntemeia scoli,intretinea corespondenta cu filosofii enciclopedisti
ari,maguliti,o proclamau Semiramida Nordului,spre a face sa se creada
a Rusia e in plin progres.Unui ministru care nu intelegea intentiile
parateşei si ii semnala ca scolile raman pustii,Rusii neavand nici un
ndemn sa-si trimita copiii la scoala,Caterina ii scria:"Nu va plangeti
a scolile raman pustii,este suficient ca le-am intemeiat pentru a nu
isca mustrarile filosofilor".

Mereu aceiasi,dar Occidentul Europei tot n'a priceput regisorul
arsei rusesti.

x x
x

Retinem dintr'un articol publicat de dna Dominique Auclères in
iarul "Le Figaro" ca insurgentii ucraineni au sub arme 200.000 de oa-
eni in uniforma.Exista si un guvern clandestin care isi are resedinta
n Ucraina;un presedinte al viitoarei republici ucrainene,un prim-mi-
istru,ministri si administratie civila.Primul ministru,colonelul Vasi-
e Koval este si comandantul sef al armatei.Fostul prim-ministru a mu-
it la 5 martie 1950 intr'o lupta contra fortelor sovietice.Intre a-
est guvern al fortelor insurectionale si organizatiile emigrantilor
craineni este o legatura permanenta asigurata prin curieri.Din zece,
nul reuseste sa strabata cortina de fier.

Noi avem puternice grupuri insurectionale fara nici o legatura cu
nigratia.Dar pe eroicile lor sacrificii se incearca construirea unei
entabile farse.Se lupta in Carpati insurectii romani si se creiaza
in soapta fireste) un comandant suprem al armatei de eliberare,desig-
at fiind Garibaldi Petrescu,unanim elogiat pentru meritul de a se fi
departat eroic de Carpati.Sta la Paris si comanda prin...telepatie.

Avem si un fel de guvern instalat,pentru o mai mare siguranta,la York.Se ocupa sa organizeze viitoarele contracte de furnituri.
Simpla comparatie intre Ucraineni si noi lamureste pe oricin

P.S.

oooooooooooo

Cronica literara

SFINTITORII DE ICOANE +

Roman de Toader Ioras

In romanul Dsale "Sfintitorii de icoane",dl Toader Ioras isi eroii in doua medii;taranesc si orasenesc.Dar in ambele medii,ert cel putin cei principali-sunt tarani.Si autorul reuseste sa zugr ca viguros,veridic mediul taranesc,miscandu-se cu stangacie in c senesc.Valer,eroul principal al romanului,este un tip bine contu viu,real.Ne face sa ne gandim la Ion al lui Liviu Rebreanu,cu te diferentele structurale si de situatii ce exista intre ei.Valer tip brutal ca si Ion,numai ca sub aceasta brutalitate traieste unezeu care e in fond idealist.Ion oscila intre dragoste si pamant,aleg intai pamantul,si odata acesta castigat,alearga sa castige si dr tea;Valer,cu toate ca nu dispretuieste pamantul,se devoteaza de eeput femeiei iubite.

Lupta pe care trebuieste s'o duca Valer,nu e o lupta cu sine susi,cu instinctele din el,ci cu lumea exterioara de care el se beste structural.Urmarindu-l in paginile cartii,am avut tot timp fata ochilor o cromolitografie care reprezenta pe Iancu Jianu.

In jurul personajului principal,in mediul rural,se misca tot de viu celelalte personagii ale romanului.Olivia,fata de 15 ani se indragosteste de eroul principal este prin gingasia ei,prin p timea si naivitatea ei,un tip de taranca-o afirmam fara teama de desmintiti-unic in literatura noastra.Matusa lui Gruia Filimon o si-a comandat sicriul,dar pana la moarte tine in el prune uscate, tip autentic de tata a satului,corespondentul mahalagioaicei in orasenesc,tatal lui Gruia Filimon un taran viu,viguros,original. numai eroii,dar si situatiile pe care le creiaza autorul,conflic totul,ne da o imagina reala a unui sat ardelenesc.

Am putea sa-i reprosam un mic amanunt autorului,amanunt unde rul a sarjat:Valer il bate pe seful de post,ii rupe arma si nu s tampla nimic.Justificarea ca notarul il avea la mana pe seful de nu e suficient de convingatoare.

Trecand la mediul orasenesc,acesta e zugravit nesigur,autorul baie.Ni s'ar putea raspunde ca Valentina este un tip nesuficient turat,lasat asa inadins de autor,un tip vag,vaporos.Se poate zugr -si insusi dl Ioras reuseste sa o faca-un tip din doua-trei lini exemplu Lucretia.Multa vreme,taranca aceasta pare un personagiu ficial ca si Valentina.Si dl Ioras o intregeste,ii da viata,numai o situatie:la carciuma,taranii isi bat joc de Valer absent,afirm copilul pe care il va naste Olivia,nu e al lui Valer,deoarece el capabil sa aiba copii.In acest moment intra Lucretia.

-Nu-l lovi Gheorghe,lasa-mi-l mie! Lasa-l sa-i spun doua vo care de mult imi ard gura.Sa i le spun acuma...

+ Editura "Cartea Pribegiei". Buenos Aires 1951

...." Taci si asculta-ma! Ascultati si voi,toti!-vorbi Lucretia intrand intre mesele inconjurate de oameni.-De ce spuneti prostii? Credeti ca Valer,care a fost in stare sa faca copii altor neveste,nu este in stare sa-i faca si nevestii lui? Hei? De ce ma priviti asa? Stiu ce va spun si prea putin imi pasa ce ganditi voi acuma si de cor gandi maine,cand or auzi,unele dintre nevestele voastre,care oricand si-ar da poalele peste cap,daca Valer ar vrea sa strice o privire pentru ele.De ce ma priviti asa?- si asezand copilul pe o masa striga:-Il vedeti?Valer mi l-a facut!El! Uita-te la el barbate!Uita-te ce ochi are,si spune-mi:Seamana cu ai tai?Seamana cu ochii tai de porc mort?In sapte ani n'ai fost in stare sa-mi faci un copil,iar Valer mi l-a facut intr'o singura seara!M'ai auzit,starpitura?-il intreba.Apoi iesi strangandu-si copilul in brate,sarutandu-l."

Un alt personagiu care pare artificial de alungul paginilor cartii, este preotul Pamfil Turcalau.Pe ultimele pagini,si la fel,din cateva linii,personagiul capata viata.

Nu acelas lucru se intampla cu Valentina.Acest personaj ramane pana la sfarsit suspendat.Deasemeni Eugenia,un tip intermediar-taranca cultivata-ramane lipsit de viata,cu tot numarul de pagini care-i este consacrat.

Si zici Gruia Filimon nu este un personagiu in carne si oase.Am sperat sa-l vedem conturandu-se atunci cand in contact cu miscarea legionara,dupa ce fara voia lui,din neghiobia politiei lui Carol II, a fost aruncat in mijlocul acestora,si fara sa vrea,fara sa-si dea chiar seama-veridica si emotionanta scena-incepe sa cante "Cu noi este Dumnezeu",va capata viata. Si nu s'a intamplat nimic,Gruia Filimon ramane o fantoma.

Dintre toate tipurile orasenesti,pe care le descrie veridic,carora le insufla viata-e interesant ca nici nu boteaza aceste personagii-dar pe care le face sa traiasca prin cateva creionari,cateva fraze, sunt tipurile de legionari.In inchisoare,sunt multi,autorul nu ni-i zugraveste in parte,nu insista,totusi reuseste sa ne faca sa vedem aceasta gloata intemnitata,respirand greu,suferind,visand,intr'un cuvant o face sa traiasca.Aceasta scena ne face sacredem ca dl Ioras ar putea sa ne dea veridice si emotionante pagini,descriind multimile, masele.Cauza pentru care pe legionari reuseste sa-i prinda in cateva linii si nu reuseste sa dea viata celorlalte personagii orasenesti? E probabil ca dl.Ioras ii cunoaste bine pe legionari,ca unul care-dupa cate suntem informati-a fost legionar.

Si aici am veni cu o sugestie.Indiferent de ce pot fi Romanii,legionari,anti-legionari,simpatizanti sau indiferenti,toti,in masura in care sunt cinstiti,trebuieste sa admita ca a existat in tara noastra o drama legionara.Ma refer la omenescul acestei drame,la suferintele insului in parte si nu grup,la durerile mamelor sau logodnicelor si sotiilor,la suferintele fizice ale insului legionar.De ce se continua a se creia credinta si in emigratie ca acesta este un subiect interzis? Ne gasim in tari democratice,tari unde domneste o libertate reala si subiectul acesta nu este si nu poate fi un subiect interzis.Nu ne referim la idealurile comunitatii legionare,la suferintele acestei comunitati ci la suferintele insului,la suferintele celui care a facut cunostinta cu camera x sau y,precum si cu beciurile prefecturii politiei,locuri de tortura pe care din nefericire a ajuns sa le cunoasca astazi natiunea intreaga,locuri pe care insul legionar le-a cunoscut de vreme indelungata.

Dragos Protopopescu a voit sa arate ca legionarii erau oameni ce se ridicau deasupra liniei omenesti,erau "Tigri".Pe noi nu ne-ar interesa aceasta latura supraomeneasca a legionarilor,ci latura umana. Sa nu ne fie descrise-in inclestarea ce a avut loc-ceiace ne desparte si nu putem intelege,ci din contra ceiace face ca si legionarul sa

fie om ca si noi:sa iubeasca,sa sufere, sa planga,sa-l doara.
Romanul "Sfintitorii de icoane" ne face sa credem ca dl Toaras ar putea fi mesterul care sa poată zugravi drama legionara, tea de exemplu sa-l ia pe Gruia Filimon si sa-l miste prin mediliare autorului,si nu sa-l puna sa scrie scrisori unei liceiste e "mingea cu domnisoara",cea mai dezolanta puerilitate din tot ro
Cu toate imperfectiunile notate mai sus,romanul dlui Toader in intregul lui se mentine,e un roman valoros.Zugravirea metaranesc,a vigurosului Valer in lupta cu societatea,a Lucretiei, mai ales a Oliviei,il situiaza pe dl Ioras intre romancierii de

n.s.beldie

Primim spre publicare:

C o m u n i c a t

In ziua de 11 noembrie 1951 a avut loc la München a doua ad generala a "Uniunii Germanilor din Romania" in care membrii au a raportul de activitate prezentat de Comitetul Asociatiei,dandu-i carcarea.

Referitor la relatiile ei cu diferitele organizatii regiona Germanilor din Romania(asa numite"Landsmannschaften") adunarea a tuat din nou dorinta ei pentru o colaborare loiala."Uniunea Germ din Romania" tinde acum ca si mai inainte la o largire cat mai i a acestei colaborari,propunand o justa repartizare a sferelor de vitate.

Colaborarea realizata intre "Uniunea Germanilor din Romania intre Romanii exilati a dat pana acum roade frumoase,mai ales cu jul actiunii de protest in legatura cu deportarea conationalilor tri din Banat,actiune care a fost dusa in comun cu "Asociatia R liberi din Germania".Aceasta colaborare va deveni in viitor si m tensa.In aceasta tendinta,"Uniunea Germanilor din Romania" se bu in cea mai mare masura de sprijin din partea dlui general Ion G presedintele"Asociatiei Romanilor Liberi din Germania" precum si partea dlui general N.Radescu,presedintele "Ligii Romanilor Libe

Adunarea generala a ratificat alegerea in consiliul "Ligii lor Liberi" a urmatorilor membri:Herwart Scheiner(München),Erhar (München),Julius Baumann(Austria) si Oswald Schonauer(Berlin),lu acelas timp cu satisfactie cunostinta ca dl Hans von Kuales si d Herrschaft au fost delegati din partea "Asociatiei Romanilor Lib Germania",in Consiliul Ligii.

Tinand seama pe deoparte de origina etnica germana a membri sociatiei,si avand in vedere pe de alta parte ca membrii se reor din diferitele tari gazde si ca urmaresc in viitor ca tel,inapoi lor in Romania,atitudinea "Uniunii Germanilor din Romania" fata lemele specific germane si fata de partidele politice din Germa impune inevitabil dupa cum urmeaza:"Uniunea Germanilor din Roma mareste cu insufletire desvoltarea politica a Germaniei de Vest, cadrarea ei in comunitatea popoarelor occidentale precum si oste depusa de ea pentru recastigarea drepturilor egale ca si pentru ei cu regiunile germane aflate dincolo de cortina de fier."Uniun Germanilor din Romania"este hotarata sa sprijine din rasputeri,i ra ei de activitate si in interesul intregei Europe,aceste nazui

In ceiace priveste partidele politice,"Uniunea Germanilor di nia" se declara independenta.Membrii ei sunt liberi sa activeze rul fiecarui partid legal si democrat.Prin eventuala aderare a u

membru-chiar daca apartine Comitetului Asociatiei-la un partid politic, niunea ca atare nu este angajata in nici un mod.

"Uniunea Germanilor din Romania"se pronunta pentru acele forte ca- intervin pentru o Germanie libera,intr'o Europa libera.

Comitetul Asociatiei,nou ales,se compune dupa cum urmeaza:

Presedinte:Herwart Scheiner
Vicepres.: Hans Ludwar(Bucovina)
Stefan Schmied(Satu Mare)
Hans Herrschaft(Banat)
Gerant Erhard Plesch(Transilv.)
Geschäftsführer)

-Secr.: Volkmar Tontsch (Trans.)
-Casier: Franz Hruschka (")
-Asesor si insarcinat cu afaceri- le conomice: Prof.Franz Bäumchen (Transilvania)
-Asesor: Edmund Bretz(Bucovina)
- " :Rudolf Sontag(Transilv.)
-Insarc.pt.probl.juridice: Hans von Kuales(Transilvania)

entru problemele culturale,Asociatia recomanda pe Prof.Hans Diplich (Banat).

oooooooooo

T R I B U N A L I B E R A

Primim din Paris:

Domnule Director,

In valtoarea furtunii ce s'a napastuit asupra neamului romanesc, oate ca nu e de prisos sa se stie ce gandeste si ce simte studentimea are suporta atat de greu dorul Patriei iubite si necazurile refugiui.Ba e necesar poate sa se stie;ne ingaduim deci s'o facem prin ziarul independent "Chemarea".

Marea majoritate a studentimii condamna cu inversunare actul tradarii de neam si tara de la 23 august 1944 si pastreaza in suflete,ca apoape toti fratii din tara,cel mai mare dispret pentru tradatori.Ne-am zamislit,am crescut si am trait cu totii in crezul unei civilizatii meiterane si crestine si consideram ca razboiul nostru contra bolsevisului este un razboiu sfant pe care nu pot sa-l pangareasca nici tradatorii si lichelele lor,dar nici strainii.N'am ridicat arma contra rantei,Angliei si Americii,caci aceste tari n'au venit sa ne ia brazde din pamantul nostru.Ne-am razboit cu barbarii bolsevici,acoperind de glorie steagurile armatei romane,nu sa le cucerim petece de pamant ci sa le luam ce este si va fi al nostru,pamantul Basarabiei si Bucovinei de Nord,pe care ni-l rapisera.

In microcosmul surghiunului,nici nu vor sa stie tradatorii de aceasta studentime ce isi iubeste tara si nu va trada-o niciodata.Studentimea vede o delimitare politica romaneasca nu in resturile efemere de partide politice azi in exil,ci in actul de la 23 august 1944, intre tradatori si salariatii lor,din fericire putini,si intre Romanii iubitori de neam.Meritul mare al acestei viabile delimitari il au dnii Seicaru si Govora cari cei dintai au adus raze de lumina adevarata in opacitatea atator creere ce fusesera invaluite de pacla ignorantei cu tendinta,a criminalilor de la 23 august.

Aceasta studentime isi cauta indrumatori,dar i-a cunoscut si le-a apreciat si pregatirea stiintifica la conferintele organizate de dl Sergescu la Institut Catholique.Neavand ce invata de la asemenea indrumatori nu s'au mai dus la aceste conferinte.Ne-am asteptat macar la putina demnitate de profesori universitari,dar dnii prof.Sergescu,Brailoiu si Marinescu,precum si dnii Veniamin,Bazil Munteanu si Metianu

au trecut in tabara tradatorilor,formand asa zisa "Fundatia...ur
sitara".Profesorii trebuiau sa dea dovada de onoare,de tinuta mo
inalta,sa fie pilde vrednice de urmat de catre studenti.Dar aces
profesori s'au rostogolit ca berbecii in mocirla tradatorilor.

Scopul Fundatiei ar fi studiul legaturilor culturale franco-
ne,in specialitatea fiecaruia din acesti salariati ai tradatoril
sa glasuieste Monitorul tradatorilor din Washington.In zadar am
tat prin biblioteci volume de studii franco-romane,publicate de
salariati de la Infiintarea Fundatiior si am constatat doar ca
aflam in fata celui mai josnic lichelism universitar.Sunt cu tot
nepregatiti,la Institut Catholique repetau ca maimutele ceace s
ra adevarati invatati,iar scopul real al Fundatiilor era doar sa
ca si din Turdeanu,Sever Pop,Iroaie,Ciureanu si alte slugi la d
ge,lichele dupa chipul si asemanarea lor.N'au reusit nici cel pu
cu toti bursierii-nu vorbim de specimene de tipul Preda Bunescu,
ceanu,Mamaliga etc.-si deaceia lichelele de la conducerea Fundat
n'au gasit alta ceva mai bun de facut decat sa intervina pe cai
zise pentru desfiintarea Asociatiei Studentilor.Tot asa cum trad
rii de la 23 august canta prohodul neamului nostru,in banchete s
zur,fericiti ca au reusit sa-l dea pe mana "aliatului " lor de t
una,canta azi prohodul Asociatiei Studentilor.Parintele Zapartan
crestineasca vrednicie,a obtinut pentru Asociatie cate 180 de bu
anual de la Statul francez.Intrebam cate burse au obtinut lichel
ce conduc Fundatiile,desi unii din ei au legaturi in Franta de p
30 de ani.A auzit cineva ca Brailoiu,Marinescu,Munteanu,Veniamin
Sergescu a vizitat vreun student bolnav ducandu-i un pachet de t
o portocala sau cel putin un cuvant de incurajare?Si au bani gre
spune ca unii au sume depuse in Irlanda,Marinescu primeste de la
cherches scientiphiques 90.000 fr.lunar iar Veniaminsi Bazil Mun
cate 60.000 fr.Pot fi oare acesti tradatori ai studentimii,indru
rii ei?Nu si iar nu! Acesti indivizi blagosloviti cu nesfarsit d
spirit slugarnic fata de toate regimurile din tara cum si fata d
vernul legal" al tarii de azi,nu se bucura nici de stima si nici
pretuirea studentimii.Sa continuie asa zisa Fundatie cu prozelit
lichelismului de la "Orizonturi" si,se spune,si de la "Revue de
ture européenne" si chiar de la alte publicatii,dar sa stie ca i
dansa si adevarata studentime este si va fi totdeauna o adanca p
tie.Studentimea urmeaza drumul evolutiei unui patriotism sanatos
care nu poate intra nici o umbra de-a tradatorilor si a salariat
lor.Nici cea mai mare parte din bursieri nu pot stima pe cei ce-
vedit ca n'au nici o intelegere pentru necazurile lor,dar si pent
dorinta studentilor de a-si forma o cultura nationala.In tara am
profesori de liceu mult mai bine pregatiti decat asa zisii profe
de la Fundatia ...universitara din Paris.Iar drumul tradarii duc
Veniamini si Sergesti pana la Mamaligi si Beldiceni,drum pe care
ritatea studentilor nu-l poate urma.

x,y,z.

Tot din Paris:

Avem in surghiunul nostru directori si fondatori de publicatii
riodice in care se face multa ingamfata logoree despre "exil si
tin" de exemplu,cu o prapastie ca intre cer si pamant intre vorb
fapte.Unul are indrazneala sa vorbeasca de omenia romaneasca si
norarea celor in suferinta in "robinsonada nationala.' La apelul
marii pentru un ajutor in favoarea compatriotului nostru,Costin
ris,omenia acestui ingamfat director nu s'a dovedit "un sistem de
si valori morale,o virtute sociala,un netagaduit tezaur mostenit
tata in fiu si totdeauna prezent".Nimic n'a trimis acest "directo

si"fundator" dlui Costin Boris,bolnav,si mila de nenorocirea in care a
azut au avut mila numai Parintele Louis Pusca din Farell Pensylvania
i dl profesor Vasile Posteuca,acesta din urma pribeag si el.Dl direc-
or fundator a fost asta toamna la Paris cu un automobil scump,deci ar
i avut posibilitatea sa se desbrace de "vegetatia"=ignorarea celor in
uferinta.Dar e vorba de "un tip biologic" "sui generis","contaminat
e pervertismul occidental" care se considera si "ganditor distins" si,
aca nu ne inselam,aspira sa devina profesor universitar:"este marea
isiune a profesorilor nostri universitari din afara granitelor de a
analiza si valorifica aceste valori ce se pierd".

Explicatia.acestei aspiratii o gasim pe pagina 87 unde apara "anu-
ite personagii din elita emigrantei noastre,personagii cari pentru
oi sunt prin linia lor creatoare,eruditia si nivelul occidental,dinco-
o de orice polemici." Stiti cine sunt aceste personagii?Dl Virgil Ve-
iamin ce a adus imense,nepretuite servicii bolsevismului prin priete-
ia(numai atat?) cu spioana Magos,si dl Bazil Munteanu,fost interpret
l lui Petre Groza,la conferinta pacii.Robinsonul nostru ii apara,a-
este nulitati cu patenta ce sunt o rusine pentru Universitatea din
ucuresti "raman mai departe,ca si pana acuma,-cu sau fara concurs-
econtestati reprezentanti ai culturii romanesti peste hotare".Si Ro-
inson Napoleon ar avea aerul sa compare cazul acestor nulitati cu a-
ela al lui Goethe si al lui Eminescu.Dar Robinsonul nostru stie oare
a Eminescu scria lui Maiorescu la 5 febr.1874 ca "fara doctorat si
ara un plan de studii hotarat,pe care sa-l fi prelucrat in intregime"
u poate accepta numirea "umilei mele persoane in insemnatul post de
rofesor de filosofie"?E un document de constiinta pura a unei perso-
alitati care pentru dl director si fundator nu poate fi pe picior de
galitate cu "linia creatoare,eruditia si nivelul occidental"al unor
ulitati consacrate ca dnii Virgil Veniamin si Bazil Munteanu...Aseme-
ea tipuri "biologice sui generis" sunt cauzele "unor esuari permanen-
e in cadrul manifestarilor noastre culturale" de care se plange dl dr
onstantin Ghidel.E un rezultat al studiilor si cercetarilor stiintifi-
e facute de cercul romanesc din Stuttgart.Chemarea a ajuns la aceasta
usinoasa constatare de mult,fara sa fie un organ al unui "Cerc Roma-
esc de studii si cercetari stiintifice",cum se impopotoneaza altii.

a.b.c.

Si insfarsit din München,

Domnule Director,

Din cauza ca foarte multi intelectuali romani imi scriu simi cer
amuriri asupra cauzelor retragerii mele de la cercul "Orizonturi",si
um timpul nu-mi permite sa raspund la fiecare in parte,va rog sa in-
erati in "Chemarea",cele ce urmeaza:

Fiindu-mi penibil sa arat eu latura urata a aceseti afaceri,il rog
e aceasta cale pe dl Ghidel sa raspunda pana la 1 ianuarie 1952,in
hemarea sau oricare alta publicatie romaneasca,la urmatoarele intre-
ari:

1)Cine a fost initiatorul si care a fost scopul infiintarii Cercu-
ui "Orizonturi"?

2)Cand si pentru care motive,subsemnatul s'a retras de la "Orizon-
uri?

3)De ce intelectualii din Germania s'au tinut departe de cercul
Orizonturi?

In cazul ca pana la data indicata,dl Ghidel nu da raspunsurile ce-
ute,ma voiu vedea pus in situatia sa arata eu care e adevarul.

Primiti...etc.

ss Dr.Traian Isbasescu

ROMANII IN EXIL

Buenos Aires

Suntem informati ca in Editura "Cartea Pribegiei" va apare cartea intitulata "Fuit quondam Ilioneum" de dl Pamfil Seicaru.

Paris

In Editura André Bonne, Paris, a aparut cartea "La Destinée du nationalisme" de dl Horia Sima.

München

"Asociatia Romanilor din Germani de Sud" a dat o serbare cu ocazia zilei de 1 decembrie.

Cu aceasta ocazie, a fost comemorat poetul Octavian Goga.

Geneva

In saloanele elegante din casa unui Elvetian, a avut loc in ziua de 9 noembrie, o conferinta. Vorbitorul: Printul Ghica. Subiectul: Coup d'oeil sur la diplomatie. Scopul: au bénéfice des Roumains nécessiteux. Laudabila initiativa, mai ales pe vremurile acestea atat de vitrege, cand suflarea romaneasca este distrusa in hotarele tarii, iar aceia care au avut norocul sa scape, au toata libertatea de a fi macinati de boala, de mizerie si de nepasarea generala.

Printul Ghica, fost ministru al afacerilor straine, a dat o raita de aproape o ora prin culisele diplomatiei cat si prin diferitele capitale europene: Paris, Sofia, Roma, Bruxelles, pe unde a reprezentat tara romaneasca.

Facand istoricul acestei stiinte, ce trebuie sa vegheze cu arta intretinerea bunelor relatii dintre diferitele State, conferentiarul a staruit asupra unor mijloace, atributii si calitati, ce sunt necesare si de care se folosesc diplomatii in gingasa lor cariera. Si cu o desavarsita arta, Printul Ghica a reusit sa descreteasfetele pline de gravitate ale publicului genevez presarand cu dibacie, aci cate o anecdota, aci cate vorba de duh, iesita din gura vreunui vestit diplomat.

Conferentiarul recunoaste, ca in ciuda activitatii desfasurate de-alungul veacurilor, diplomatia nu s'a bucurat de o prea mare trecere in sanul popoarelor.

Nu e de mirare! Deoarece popoare desi nu cunosc dedesubturile rafinate si nu intotdeauna laudabile le diplomatiei in general, au un spirit sanatos al intuitiei!...

Technica diplomatiei a fost zdruncinata cand si cand, de unii factori ai civilizatiei de care a fost nevoita sa tina seama, bunaoara: telegraful, masina de scris, cifrul. Iar faimoasa valiza diplomatica, a avut darul de a starni rasetele adunarii, ca si un adevarat ghidus, caci de continutul ei misterios si plin de farmece, vorbeste o lume intreaga.

Si fostul ministru Ghica, aduce laude diplomatiei secrete de ieri ce purta manusi si face o comparatie cu diplomatia-ne-secreta de azi, ce fireste nu poarta manusi si a carei vorbarie vicleana si neobrazata otraveste cu suflarea-i veninoasa cugetul cel mai curat, de indata ce a trecut dincoace de perdeaua de fier. Daca regimurile totalitare au reusit sa distruga asezarile vechei diplomatii gaunoase, stiut este ca si lipsa totala a unui bun-simt elementar, este un dezastru.

Printul Ghica gaseste ca cea mai buna solutie este revenirea la diplomatia secreta!

Intr'adevar?... Inapoi la corupti si putregai?... Deaceea a fost pamantul acope-

(urmare pagina urmatoare)

CITITI SI SPRIJINITI CHEMAREA

rit de cadavre, scaldat in sange si lacrimi? Nu. Lumea noua de maine are nevoie de formule noi, de inimi curate, de o cinste sufleteasca, care sa ridice popoarele, nu sa le tavaleasca in tot felul de mocirle.

Neagu Palamida

München

In darea de seama asupra adunarii de la 4 noembrie, in compunerea comitetului, din eroare, s'a strecurat o regretabila omisiune. Si anume, dl Laurian Talnaru a fost ales in postul de casier si administrator de bunuri. Facem cuvenita rectificare.

Paris

Intr'o zi din luna Octombrie, in caminul studentesc din 38, rue Ribéra, in apropierea sau chiar in sala Templului de cultura care ar trebui sa fie Fundatiile regale (corespondentul nostru nu ne precizeaza) s'a ivit o altercatie intre doi tineri national-taranisti, unul guvernamental si altul opozitionist. In partidele acestea istorice nu este o limita de varsta a tineretului. Dl J.N. Manzatti observa acum cativa ani, cu fina ironie ca, de exemplu, dl Farcasanu care e mai batran e seful tineretului national-liberal iar dl V. (Vintilica) Bratianu, care este mai tanar, este conducatorul... batranilor liberali. Dl Manzatti, cu grija de a nu supara pe nimeni, nu a voit sa impinga ironia mai departe si sa spuna ca in fond, nici unul nici altul nu au... ce conduce.

Dar sa revenim la tinerii national-taranisti. Din acuzatie in acuzatie, spiritele s'au inveninat, si cand dl Onaca, dizident, a atins chestiunea fondului, dl Cioranescu guvernamental, a uitat ca e democrat, deci om care stie sa conduca o discutie cu eleganta, si a incaput o paruiala... fascista. De la paruiala s'a ajuns la o adevarata tavaleala pe pardoseala unei sali din piosul locas condus cu atata spirit evanghelic de parintele Capros. Ca doi tineri national-taranisti fac apel la mijloace totalitare de convingere, aceasta este o chestiune ce ne lasa indiferenti. Ceiace nu ne lasa indiferenti este amanuntul ca disputa... democratica a avut loc intr'un asezamant religios si ca unul din matadori e sec. retarul dlui profesor Sergescu, adica al Fundatiilor Regale. Ca dl Sergescu se simte bine avand drept secretar un mardeias, e treaba dsale, dar unde avem un drept de critica, noi si oricare alt Roman, e acolo unde e vorba de banii nostri. Caci mardeiasul e platit si platit cu banii tarii. Nu sunt banii nici ai fostului rege si nici ai dlui Sergescu. Cu atat mai putin sunt ai dlui Veniamin.

Si partea cea mai grava consta in faptul ca ... discutia a avut loc intr'un asezamant religios. Mai de mult-pe drept cuvant, noi am numit aici Caminul din rue Ribéra, "Circul partidelor". Parintele Capros s'a suparat si ne-a facut reprosuri. Iata ca am avut dreptate. De la tipete, insulte si discutii despre ... branza pe care un alt tanar national-taranist, dl Micu o impartea refugiatelor rumai in schimbul unor promisiuni de rasplata in natura, s'a ajuns la bataie. Cauza inaspririi metodelor de discutii democratice trebuie cautata in recenta instalatie in acelas locas religios a unei Institutii de Inalta Cultura cum sunt Fundatiile Regale? Prezenta in vartejul acestei aprinse discutii a Secretarului Fundatiilor, dl Cioranescu, un om de aleasa cultura ce a fost trimis sa-si treaca doctoratul la Paris pe criterii de scolaritate, insfarsit un fin poet care a scris volumul de poeme "Vatud-migdale amare", ne face sa ne dam un raspuns afirmativ.

Albany N.Y.

Am primit la redactie numarul 3-4 (corespunzator lunilor iulie-octombrie) al revistei "Vers", redactat de dl Nicolae Novac.

Primele doua numere din aceasta revista aparute la Rastatt, in Germania, nu pareau sa arate ca dl Novac ar avea calitatile necesare sa

dirijeze o revista.Ne inselasem. Daca primele doua numere prezentau oarecari lipsuri,acestea nu erau datorite nepriceperii dlui Novac, ci faptului ca dsa isi astepta dintr'un moment in altul viza pentru emigrare.Acum dl Novac a reusit sa puna capat peregrinarilor, si revista prezinta cu totul alt aspect.Revista-desi la multiplicator-prezinta un aer de eleganta care incanta ochiul.Dl Novac are talent nu numai la scris,ci si la desemn.Atat coperta cat si diferite desene din interior,fac ca "Versul" sa fie atragator.

In acest numar,pe langa un poem in limba engleza si intitulat "America" de Samuel Francis Smith,gasim-ca si in celelalte numere-o antologie romana,poesii ale scriitorilor nostri consacrati,disparuti sau ramasi intre zabrelele frontierelor asa de strasnic paziteă de sbirii Anei Pauker.Astfel, figureaza in aceasta antologie versuri de Mihail Codreanu,Dimitrie Anghel,Panait Cerna,Lucian Blaga,Mihail Eminescu si St.O.Iosif.In rest colaboreaza cu versuri Stefanita Nicoara,N.Novac iar cu proza A.D.Bugariu si N.S.Govora.

Citam din poemul "Noi" de dl Niculae Novac:

"Calatorim,calatorim...
De unde venim si unde ne ducem,
cine ar sti sa ne spuna?
Trecem prin viata,
Frunze'n furtuna!..."

Paris

Intr'un cerc strict intim a avut loc la Paris casatoria dlui C.Arsenie Presedintele "Cercului ziaristilor si publicistilor romani, democrati ,in refugiu" ,cu Doamna Chaké Krikorian.

Paris

Dl Costica Visoianu,presedintele Zissu-lui Kamitet se gaseste la Paris.Cum era normal,dsa a vazut multa lume.Mai intai,cum era normal,si-a vazut salariatii.A impartit laude,a admonestat pe ici pe colo si a impartit recompense.Lumea cealalta nu s'a emotionat.E o practica balcanica cu care lumea ra obisnuita din tara,practica de care se stie ca membrii kamitetul nu s'au desbarat.Deaceia gloata s a cautat de treburi si nevoi si macar nu a discutat.Si totusi fost doua evenimente care s'au dicutat.Unul este strania coincidena deciziei de expulzare a dlui Vaiu Cluj,cu vizita dlui Visoianu Paris ,si vizita pe care acesta durma a facut-o dlui Georges Rautu conciliabulele care au avut loc iprezenta dlui D.N.Ciotura,acesta din urma,o mare personalitate politica a emigratiei romane,dupa spului,membru al Academiei romane.

Si lumea se intreaba care e rostacestor conciliabule?S'au emis doipoteze.Una este ca dnii Rautu si Ciotura,amandoi membri ai Ligii dlgeneral Radescu,au cam ajuns la fdul sacului,si cum nici unul din nu sufera de boala idealismului,a inceput manevrele de apropiere desacul cu graunte.A doua ipoteza este ca dl Rautu,sprijinit de academician a dus tratative de impacare intre Zissu-l Kamitet si Liga dlugeneral Radescu.Aceasta,in urma pmirii unui mandat de la New York, mandat dat de anumiti oameni din jurul generalului,dar nu de generPartizanii cinstiti ai dlui generRadescu,din fericire exista in grparea dsale si oameni de acestia,si nelinistiti de aceste manevre,firma cu tarie ca batranul va ramtare pe pozitie.E ceiace dorim si noi,o noua cumetrie intre dnul geral si delapidatorii de la Berna,fi fatala pentru omul de la 27 feruarie 1945.

Dintr'o alta capitala europeana,vine inbucuratoarea stire ca se prapara o apropiere intre alte forte politice romanesti si dl general Rdescu.

Al doilea eveniment ce se discutla Paris-cutia de rezonanta a emigratiei romanesti-este decretul de expulzare din Franta a dlui avocat Vasiliu-Cluj,decret care,a intervenit chiar in momentul vizitei dlui Visoianu la Paris.

Dar aceasta chestiune,de o gravitate exceptionala,vom discuta-o pe alta pagina.

Madrid

Din Madrid primim numarul 2 al revistei "Destin" de sub conducerea dlui George Uscatescu.Prin seriozitatea articolelor,calitatea colaborarilor si impresia ce se angajeaza ca acest numar e mai inchegat decat primul,"Destin" se situiaza in fruntea revistelor de expandire romaneasca peste hotare.

Colaboreaza in acest numar:dl George Uscatescu cu articolul "Problema Statului romanesc",dl Carl Schmitt cu art."Pentru o viziune crestina a istoriei",dl I.D.C.Coterlan cu "Fundamentele Sudstului european",dl Aurel Rauta scrie despre "Boerii romani",dl C.L.Popovici scrie un admirabil articol intitulat "Rusia:Omul,Istoria,Cultura",dl Grigore Nandris colaboreaza cu art."Din Cernautii lui Eminescu",dl Vintila Horia cu "Premisele unui revizionism romanesc",dl I.D.C.Coterlan cu art. "Pozitia ultimei interpretari a istoriei Romanilor" si in fine dl Pamfil Seicaru cu articolul intitulat "Politica aistorica".

Revista "Destin" ne dovedeste prin articolele publicate ca este profund ancorata in realitatile romanesti.Nu gasim in "Destin" articole nici despre filosofia lui Parmenide si nici despre Heideger sau Sartre,desigur probleme foarte interesante,dar fara nici o legatura cu grava situatie in care se afla astazi poporul romanesc.

Ne vom ocupa in acest numar de articolul dlui Seicaru,articol care se gaseste mai apropiat de problemele pe care le desbatem si noi la "Chemarea".

Dl Pamfil Seicaru,in articolul citat,arata ca o tara trebuieste sa duca o politica externa in functie de situatia geografica,ca si de istoria ei.Si dsa,cu o bogatie de argumente scoase din toate cartile si documentele ce s'au publicat in legatura cu problema pe care o trateaza si in special din cele doua carti ale dlui Gr. Gafencu,"Préliminaires de la guerre à l'Est" si "Derniers jours de l'Europe",dovedeste fara putinta de replica ca in tara noastra s'a facut o politica ageografica si aistorica.Motivele?Primul ar fi de ordin intern,atata regele Carol,dirijat de Elena Lupescu,cat si oamenii partidelor politice care-si vedeau situatia lor personala periclitata se temeau de Garda de fier. Al doilea ar fi de ordin extern. Pentru a dovedi ca ei sunt "Europeni" dar mai ales "democrati",oamenii nostri politici au continuat sa duca politica traditionala de colaborare cu puterile occidentale desi datele problemului erau profund schimbate.Chestia cu "democratia" era o imensa farsa.In tara se schingiuia si se ucidea in numele libertatii,iar Anglia,tot in numele democratiei,fiindca asa o cereau interesele Albionului,numea pe asasinul Armand Calinescu,"the steel man".

Mistificarea titulesciana daduse faliment,Mica Intelegere si Intelegerea Balcanica se dovedisera a fi constructii false,si totusi Romania se agata cu disperare de faramaturile unei corabii ce se inneca.Se dovedise ca garantiile date de Anglia Poloniei fusesera fara efect practic,si totusi noi ceream insistent niste garantii pe care stiam ca Marea Britanie nu le poate onora.Insfarsit aceste garantii s'au obtinut,dar aceste garantii erau date numai contra unui eventual atac din partea Germaniei si nu si contra unui atac al Rusiei.Si aceasta desi-o marturiseste dl Gafencu-se prevedea o intelegere germano-rusa,pentru impartirea Poloniei. Si aici este nodul politicii ageografice si aistorice duse de Romania.Din punct de vedere geografic, Romania se gasea in calea expansiunii rusesti."America putea sa se insele asupra adevaratelor intentii ale Rusiei ale Rusiei sovietice,dar nu oamenii politici romani" scrie dl Seicaru."Poporul roman,prin situatia lui intre Dunare,Carpati si Marea Neagra,formeaza un obstacol in fata acestor tendinti"."Democratii nostri trebuiau sa judece problemele politicii romanesti in functie de linia de directie a tendintelor de expansiune ale Rusiei". Din punct de vedere istoric?Roma-

nia suferise 12 invazii rusesti.
In cartea dsale, dl Gafencu povesteste vizita si asigurarile pe care le daduse dl Potemkin, asigurari care-natural-il linistisera. "Cu o cat de mica sforțare de imaginatie rascolind cunostintele istorice ale Romanilor, numele de Potemkin trebuia sa-i aminteasca de Grigore Potemkin, amantul Ecaterinei a II-a, destinat de imparateasa sa fie regele...Daciei", scrie cu amara ironie dl Pamfil Seicaru.
- Care este concluzia dlui Seicaru? O alianta cu Germania? Nu. Dsa crede ca daca oamenii nostri politici si regele Carol II-a nu ar fi subordonat politica externa problemelor de politica interna, Romania ar fi putut ramane neutra. Daca nu ar fi provocat fara rost Germania prin participarea la acea "incercuire psichologica" de care vorbeste dl Gafencu, daca prin manevre abile s'ar fi adormit temerile Germaniei, Romania si-ar fi putut pastra neutralitatea.
Cum? Folosind elementele politice romanesti considerate ca favorabile Germaniei. In timpul neutralitatii, (1914-1916), Ionel Bratianu a reusit sa tina Romania in afara incaierarii, "folosindu-se de germanofilii unui Petre Carp, Titu Maiorescu, Marghiloman si a liberalului C. Stere, pentru a amortiza actiunea interventionista a lui Take Ionescu, N. Filipescu, Barbu Delavrancea, C. Argetoianu, etc.

Ce s'a facut in locul unei asemenea politici cuminti? S'a provocat inutil Germania prin sangeroasa exterminare a elementelor considerate pro-germane, si aceasta in urma vizitei lui Carol II-a la Berchtesgaden.

Politica aistorica a continuat insa si dupa intrarea noastra in razboiu, dupa rusinoasa capitulare, si chiar atunci cand, ocupati de armata rusa, nu mai putea exista nici o umbra de indoiala a intentiilor rusesti.

Si cine stie, ne intrebam noi, daca dl C. Visoianu nu joaca si acuma, ascuns, cartea ruseasca?

oooooooooo

I N V A R F D E S A B I I

Chestiunea denuntarilor de compatrioti la diferitele autoritati ale tarilor unde se gasesc pribegii romani a devenit o problema ingrijoratoare. Aceasta problema incepe sa fie desbatuta nu numai de publicatiile cu caracter politic, dar si de cele de stiinta, problema interesand nu numai pe oamenii politici ci si pe sociologi.

Se banuia de vreme indelungata, se discuta deschis si se aruncau numele celor banuiti a se ocupa cu aceasta rusinoasa indeletnicire. In Chemarea noi am lansat cateva ipoteze si-din nefericire-aceste ipoteze s'au dovedit juste. Cine indrazneste sa critice pe fostul rege, banda de delapidatori, si partidele "istorice", trebuieste sa se astepte la convocari, arestari, perchezitii si expulzare.

Astazi nu mai suntem in domeniul ipotezelor, in domeniul banuielilor cazul inginerului Malaxa in Statele Unite, a aratat cine sunt denuntatorii. Poti sa fii luptator anticomunist in afara de orice banuiala, cetatean care nu ai colaborat nici o clipa cu "aliatul firesc", care a fugit in fata "eliberatorului", care mananci painea amara a exilului de sapte sau zece ani de zile, care te mistui de dorul cerului Patriei, care ti-ai parasit sotia, parintii si copiii de la care nu mai ai nici o stire, care ai trecut frontiera numai cu o legaturica de boarfe si fara nici o centima in buzunar, care ai lucrat in fabrici si n'ai avut de multe ori o bagheta ca sa-ti astamperi foamea, daca nu strigi la pantii ca fostul rege Mihai e un erou, ca Visoianu e genial, ca Veniamin e -daca esti femeie- e barbat frumos,

ca Sergescu are voce de tenor si ca Bazil Munteanu "face parte din elita spirituala a emigrantei noastre", esti denuntat autoritatilor ca esti agent comunist.
Din contra, daca urli "traiasca regele", daca spui ca dna Pia Boila este cea mai mare cantareata pe care a avut-o Opera de la Bucuresti, ca Romita Boila este cel mai mare gazetar roman, daca esti femeia care schimbul a 20.000 de franci-pa- intele raspopit Augustin Popa e un barbat "charmant", si ca dl Veniamin e inteligent si...interesant, te poti numi chiar dna Magos si nu ti se va intampla nimic. Mai mult chiar, chiar atunci cand ai reusit sa capeti toate informatiile care intereseaza pe Bodnaras si Nicolski, dupa ce ai reusit sa calaresti in siguranta pana la Berlin, introdusa in grupul Romanilor delegati sa participe la un congres anticomunist, salutata cu deferenta de autoritati si treci la tovarasi cu sacul plin, poti fi sigur ca vei fi aparat cu inversunare de banda si se va sustine ca ai fost ...rapit. Daca eu asi fi in locul lui Nicolski, pentru a impinge farsa pana la capat, asi da un articol in Universul ca dna Magos a fost arestata si impuscata, si sa fie sigura emigratia romaneasca ca banda ii va face spioanei un parastas la Biserica din Paris, parastas la care ar fi chemat sa slujeasca Martinian Ivanovici sau "Episcopul" Victor Leu.
Am voit in repetate randuri sa ascultam de prietenii care ne sfatuiesc sa mai muiem tonul, sa intrebuintam "un lexic potolit", dar sunt anumite fapte care fac ca sangele sa fiarba in vine, revolta sa urce in gatlej si lacrimile sa tremure genele.
Dl avocat Vasiliu-Cluj a primit dispozitia de a parasi Franta. L-am cunoscut pe dl Vasiliu-Cluj, am stat de cateva ori de vorba cu dsa, i-am vazut paltonul jerpelit, am aflat ca munceste la ferma, iar fiica dsale, fosta artista, e chelnerita, pentru a castiga o paine amara, i-am citit in ochi nestramutata hotarare de a nu-si pleca genunchii in fata delapidatorilor, si l-am

Se va spune ca banda nu are nici un amestec in decretul de expulzare al dlui Vasiliu-Cluj, ca decizia a fost data de autoritatile franceze deoarece dl Cluj a suferit o expulzare din Franta in anul 1935. Dar cum se face ca autoritatile franceze au descoperit aceasta asa de tarziu? Si cum se face ca decizia coincide in mod straniu cu vizita dlui Visoianu la Paris?
Dl Vasiliu-Cluj, a avut curajul sa scrie o brosura in contra elucubratiilor constitutionale a generalului de lasat pe vine, acesta este adevaratul motiv al expulzarii dsale. Dl Cluj a scris acesta brosura ca un slujitor al stiintei Dreptului, cu un "lexic potolit" cum cere dl Eliade, asa de potolit ca noi de la Chemarea l-am considerat malaiet; considerand ca intr'o adevarata democratie orice cetatean e liber sa-si spuna parerile.
Din momentul in care am citit brosura dlui Vasiliu-Cluj, am stiut ca pe dsa il asteapta suferinta, ca banda ii pregateste lovitura. Am sperat totusi ca in sufletele denuntatorilor mai este un rest din omenia de care vorbeste dl Ghidel, ca nu ver avea curajul sa isbeasca intr'un om batran, intr'un om care duce o viata grea, un om care are in sarcina sa si un copil. Dar nu a fost asa. Delapidatorii se gasesc pe panta crimei. Si cine a apucat pe aceasta panta nu se mai poate opri.
Stim ce ni se pregateste si noua, avem de altfel experienta, intr'o intrevedere mi s'a spus fara ocol, ba si cu strangeri din dinti: "La prochaine fois vous aurez les yeux pochés". Dar nu dam inapoi, orice s'ar intampla. De va fi nevoie ne vom sdrobi si inima cu calcaiul, dar ne vom continua drumul. Cazul dlui avocat Vasiliu-Cluj va deschide ochii si ultimilor intarziati, Romanii isi vor da seama de ce-i asteapta in tara daca nu se vor uni pentru a matura pe delapidatori si pe Petrache Lupu. Petrache Lupu sa se duca la Maglavit si nu in fruntea tarii daca nu e decat o unealta a camarilei.
Noi nu vom da inapoi. Am luat pisica de coada, o vom invarti pana va crapa pisica sau noi. Inapoi nu dam. Iubim Franta si nu vom parasi-o de-

cat cu decret de expulzare si "avec les yeux pochés". Altefl, ramanem in tara Libertatii.

Si cand vom parasi Franta "avec les yeux pochés"-o spunem cu toata sinceritatea-vom fi mai putin tristi **si revoltati** decat in ziua cand am aflat ca s'a dat un decret de expulzare contra linistitului si blandului avocat Vasiliu-Cluj.

n.s.g.

Alte denunturi

Dar denunturile nu se fac numai in Franta si numai de cei stransi in jurul lui Visoianu, din nefericire, denuntatori se gasesc si in tabara dlui general Radescu.

La München a fost numit de catre Americani, ca sef al sectiei romanesti la postul de radio Free Europe. Si au inceput denunturile. Un denuntator a fost dl Farcasanu, care voia acest post pentru dansul. Dl Gregorian era denuntat ca fost nazist. Americanii au raspuns ca pe ei ii intereseaza priceperea in aceste treburi si ca dl Gregorian e priceput. Si dl Gregorian a ramas, dar lucraturile continua. Se soptest deja ca dl Gregorian va fi maturat si ca in locul dsale va fi numit dl Brutus Coste, cel cu milioanele de la Banca Sotomayer.

Din nou buna-credinta inselata

Dintr"un hebdomadar bilunar" aflam ca a murit compatriotul nostru Alecu Weinberg.

Suntem nevoiti sa facem o paranteza. Bimensualul serie ca raposatul a facut un film cu o romanca, dna Nadia Gray-Cantacuzino. Am mai spus-o odata aici, respectabila dna nu are dreptul de a se numi Nadia Gray-Cantacuzino, ci cel mult Nadia Gray-Cujnir, caci asa s'a numit in 1920 cand s'a nascut la Berlin. Si dupa legile romanesti, o femeie divortata nu poate purta numele barbatului de care a divortat, ci e obligata sa se intoarca la numele de fata, chiar daca nu e istoric si nu are rezonanta numelui fostului sot.

Fiinda a murit, crestineste spunem si noi "sa-i fie tarana usoara". Dar... exista un dar. E posibil ca Chemarea sa nu fie un ziar de "informatie cinstita" ca bimensualul "romanesc" de care e vorba, e cert insa ca e de informatie precisa. In rare ocazii am fost pusi in situatia de a da o desmintire. Iata de ce e vorba. Defunctul Weinberg avea ca tovaras pe dl Heidelberg. Acest domn Heidelberg e putin ghebos. Dam acest amanunt nu pentru a rade de infirmitatea dlui Heidelberg, ci pentru a arata confratelui ca suntem informati cu preciziune. Ambii compatrioti locuiau intr'un apartament pe rue Chaillot numarul 7. Apartamentul era al Elenei Vacarescu si toata lumea stie ca ilustra poeta devenise, inaintea mortii sale, o otreapa in serviciul lui Petre Groza. S'ar putea raspunde ca acest amanunt nu e concludent. Vom veni cu altul ceva mai concludent. Dl Alecu Weinberg colabora la gazeta comunistilor romani din Paris intitulat "La Roumanie Libre". Acest "La Roumanie Libre" a fost suprimat de autoritatile franceze si in locul lor comunistii romani din Franta au scos apoi succesiv alte publicatii ca "Bulletin de l'Amicale des Roumains de Paris et de la région parisienne" si "La Gazette roumaine", toate succesiv suprimate de autoritati. Ultima gateta a comunistilor romani la Paris-nesuprimata inca, se numeste "Aout 1944" (comunistii romani au mereu nerusinarea de a-si atribui merite care de drept revin lui Petrache Lupu si brelanului Buzesti-Visoianu-Cretzeanu.). In aceasta urmasa a lui "La Roumanie libre", confratele director al bimensualului e injurat, cu "injuraturi made of (sic) URSS".

In "La Roumanie libre", raposatul Weinberg nu-l injura pe confratele de care era vorba (ar fi fost imposibil deoarece pe vremea aceia confratele strangea bani pentru Generalul Markos), dar injura tara.

Toti "resistentii" romani de la Paris care s'au scaldat in apele "Frontului national" sa stie ca avem memorie buna, si nu-i vom ierta nici atunci cand, ca raposatul nostru compatriot Weinberg, vor trece in lumea dreptilor.

Posta noastra

Dl I.T. Nu mai putem rasufla de data. De data aceasta ne intrebi daca am mai intalnit la Paris si alt tilist in afara de cel care ne-a povestit chestia cu vanatoarea in ceata. Ne mai spui apoi ca nu exista o grupare politica tilista. La intrebare iti raspundem ca timp de 6 ani cat am stat la Paris, e drept ca in afara de cel cu vanatoarea, am mai intalnit doar o domnisoara care afirma cu ostentatie ca e tilista. Aceasta nu te indreptateste sa spui ca nu exista o grupare tilista. Noi iti spunem ca exista. La Londra se gasesc doi domni Tilea (tatal si fiul), cu respectivele sotii (acuma fac si femeile politica), fac 4, plus tilistul si tilista pe care i-am intalnit eu la Paris, fac 6. Iata gruparea. Vei spune ca are putini membri. In acest caz iti punem si noi o intrebare: Partidul liberal are mai multi ?

Familie romaneasca stabilita la Copenhaga, cauta pe Justina Möller cu ultimul domiciliu in Romania, la Murfatlar, jud. Constanta.

Aceiasi familie, cauta pentru lucru in casa, nemtoaica din Romania, intre 30 si 45 ani. Cheltuielile cu formalitatile si transportul, vor fi suportate de aceasta familie.

Urmatorii cititori sunt instiintati ca le-a expirat abonamentul:
H.A.; G.C.; V.B.; O.P.; N.P.; R.B.; G. Gh.; I.I.; A.D.; A.C.; E.Gh.; Franta. Gh.B. Germania. O.B. si S.T. Australia.

Rugam staruitor pe toti Romanii carora le-am trimis aceste trei numere din Germania sa ne trimita abonamentul, iar in cazul ca nu voiesc sa se aboneze, sa ne anunte printr'o carte postala.

Administrative

Temporar, Chemarea si-a stabilit sediul la München. Corespondenta si abonamentele vor fi trimise pentru Germania pe adresa: N. Stefanescu, Postlagernd, (13b) München 23. Pentru Franta, pe adresa: Al. Cristescu 6, rue de Laborde, Paris 8 ème.

Din alte tari, la o adresa sau alta. Abonamentul este:

-Pentru Franta:
6 numere..... 600 fr.
12 numere.....1200 fr.
24 numere.....2400 fr.

-Pentru Germania:
6 numere..... 6 DM
12 numere.....12 DM
24 numere.....24 DM

Publicatiile romanesti cu care suntem in relatii de schimb, sunt rugate sa ne trimita 2 exemplare, unul pe adresa din München, al doilea pe adresa: Dl Pamfil Seicaru, 102, Calle José Villalonga, El Terreno, Palma de Mallorca, Spania. La randul nostru vom trimite 2 exemplare din gazeta noastra.

Dl cpt. F. Chemarea e trimisa gratuit compatriotilor care se gasesc bolnavi in spitale. Telefonati la no. 31323 pentru a fixa o intalnire. Va multumim pentru cuvintele de incurajare.

Dl P.P. Paris. Ne scriti ca de moment ce nu mai suntem in Paris, ati scapat de obligatia de a ne achita abonamentul. Sgarcenia dvs e proverbiala. Veti gasi mai sus indicata adresa unde puteti achita abonamentul la Paris.

Dl S.S. Paris. In materie de plata abonamentelor la ziare, sunteti tot asa de sgarcit ca si dl P.P.

CITITI SI RASPANDITI CHEMAREA

Chemarea apare de doua ori pe luna, intr'un numar de pagini ce variaza intre 30 si 50.

SPRIJINITI CHEMAREA

Dec. d: Augustu
Morti 8.45

Année 4 No.2 15 Martie 1952

C H E M A R E A
(L' A P P E L)

Motto: Ce n'est point l'audace
que vous avez à vaincre,
mais l'hypocrisie.

Saint Just

Parait deux fois par mois

Director: N. Stefanescu-Govora Sef Redactor: Al. Cristescu

PARTIDUL COMUNIST SI 23 AUGUST 1944

de Pamfil SEICARU

Inainte de revolutia comunista nu se poate vorbi, propriu zis de o miscare comunista in România. Lupta dintre Mensevici si Bolsevici, inceputa cu prilejul celui de al doilea congres al partidului social-democrat rus tinut la Londra in 1903, nu avusese nici un ecou in România. Martov-seful Mensevicilor-ca si Lenin-seful Bolsevicilor-erau complect necunoscuti socialistilor români, in afara, bineinteles de Dobrogeanu-Gherea, care se tinea in permanent in curent cu miscarile social-revolutionare din Rusia. Un singur nume era cunoscut la noi, Plechanov, marele teoretician rus al marxismului, care s'a raliat la punctul de vedere al Mensevicilor.

Noua miscare socialista româna isi afla inspiratia in miscarea social-democrata germana, considerata ca cea mai fidela interpreta, atât teoretic cât si tactic, a marxismului.

Exista o singura publicatie »Revista Ideii« pe care o scotea Panait Mosoiu, de tendinti socialisto-comuniste. Panait Mosoiu nu era un militant, actiunea pe care o desfasura se limita la traduceri si editare de brosuri, fara nici o selectie. Publica traduceri din Kropotkin, Bakurin, Jean Jaurès, Marx, Engels, Cernisewski, fara nici un criteriu de alegere, ceiace a creiat mai mult o confuza curiozitate in rândurile muncitorilor. Se poate spune ca activitatea lui Panait Mosoiu a produs doar o slaba miscare anarho-sindicalista condusa de Neagu-Negulescu care a grupat un numar restrans de muncitori. Se stie ca in toate miscarile anarhiste se strecoara elemente ale politiei gata sa furnizeze, la momentul oportun, actiunea provocatoare menita sa justifice masurile represive care se iau contra organizatiilor sindicale.

In 1909 a avut loc atentatul contra lui Ionel Bratianu, atentat executat de un muncitor Jelea, apartinând orgarizatiei anarho-aindicaliste formate de Neagu-Negulescu. Acest atentat a corespuns necesi-